

SOKOLSKI GLASNIK

ORGAN JUGOSLOVENSKOG SOKOLSKOG SAVEZA

Izlazi svakog 1. i 15. u mesecu. - Godišnja pretplata 50 Din. - Uredništvo i uprava u Ljubljani, Narodni dom. - Telefon ured. 2543. - Pošt. št. 10.932. - Oglasi po ceniku

God. XI.

Ljubljana, 1. marta 1929.

Ljubljana, 1. marta 1929.

Sokolstvom sve za narod i slobodu!

Ovo geslo je napisano u ustanovnom pismu zaklade brata dr. Ivana Oražena, koje je odobrila VIII. glavna skupština Jugoslovenskog Sokolskog Saveza godine 1927. u Beogradu i koje stupa ove godine na snagu i u život.

Ovog gesla se sećamo i nanj upozoravamo svu braću i sestre sada, kad stojimo pred X. glavnom skupštinom, koju starešinstvo JSS sazivlje za dane 23.—25. ovog meseca na Sušak tik uz našu sadašnju državnu granicu.

Po tekućem broju nas dakle čeka jubilejna skupština, koja stoji na međašu prvog desetleća opstanka našega Saveza te nam otvara ulazak u drugo desetogodišnje razdoblje. Već samo to dejstvo nas poziva, da se dostojno spremimo za tu glavnu skupštinu. K tom pripremanju ne pristupa samo starešinstvo JSS, nego je potrebno, da svom ozbiljnošću i promišljenošću misle na delo u skupštini i na sednici sama sviju odseka i odbora sva ona braća i one sestre, koje su nadležne župe odredile, da podu na Sušak kao njihovi delegati.

Za zborovanja i savetovanja je ove godine određeno dovoljno vremena, tako da neće biti potrebna žurba s radom i da neće biti potrebno stvarati zaključke, koji izgledaju u trenutnom raspoloženju prihvatljivi, o kojima se pak lako kasnije pokaže, da ih nije moguće potpuno preneti u život. Važiti bi moralo pravilo: manje zaključaka, a svaki neka bude takav, da je provediv i da znači za celinu novu dobij.

Za celinu — tako kažemo namerno, jer se moraju glavne skupštine JSS baviti s opštim pitanjima, koja su zanimljiva i važna za sve nas, koje dakle svojim posledicama posizuju u delo, ustroj i napredak čitavog našeg Sokolstva. U koliko ima manjih pitanja, koja su više ili manje lokalnog značaja i značenja, o tome su i onako već raspravljala bratska društva i bratske župe na svojim glavnim skupštinama, koje su za ovu godinu već za nama. Na tim skupštinama sigurno se utvrdilo to i ono, što je doduše niklo na domaćoj nivi, što ali ima svoj uzrok i povod u opštim prilikama u državi i narodu i što može biti važno i od koristi za čitavu našu organizaciju. Razume se, da je prepušteno pojedinim delegatima, koji neka po vlastitom nahođenju prosude, što je važno za sve. Svako, ko digno na skupštini svoj glas u pozitivnom ili u negativnom smislu, neka bude svestan, da je potrebno svakoj reči najpre jezgrovitosti i stvarnosti i da svaku reč štiti i utemeljuje velika odgovornost, koju nosi svaki delegat sobom, da u njoj promotri sve, što ga navodi k debati, predlaganju i glasovanju. Ono što je pročišćeno i prokušano u toj odgovornosti, je toliko zrelo, da može biti na Saveznoj skupštini zanimljivo, potrebno i korisno za sve, dakle se mogu samo po tom putu treznog prosuđivanja i lokalna pitanja primiti u okvir opšte zajednih dobiti.

Ne znamo, kojemu predmetu, koji je na dnevnom redu ovogodišnje glavne skupštine, bi dali prednost. Budući u sokolskom radu i životu nemamo manje važnih i više važnih pitanja, jer je sve, što snurjemo, izvršavamo i radimo, samo sredstvo da postignemo isti cilj, ne možemo predmeta, koji će biti u raspravi, po vrednosti podrediti ili nadrediti jedan drugome. Zato očekujemo, da će svi delegati pravilno izvršiti svoje mandate i saradivati kod rešavanja sviju pitanja s jednakom savješnošću i smotrenošću. Najviše zanimanja po svoj će prilici pobuditi razgovori o određenju radnog programa za 1929. godinu, dalje o II. jugoslovenskom sletu g. 1930 u Beogradu i o sazivu III. Sokolskog Sabora. To su stvari, koje će duboko rezati u naš život u bližnj budućnosti i zahtevati mobilizaciju sviju naših fizičkih, materijalnih i moralnih snaga. S obzirom na to čini nam se utemeljena tvrdnja, da smo stupili u upravnu godinu, koja znači za nas sve polaganje ispitane naše unutarnje snage, kad ćemo morati dokazati, jesmo li u stanju i sposobni, da s uspehom rešimo ta velika pitanja. Da posebno naglasimo samo saziv III. Sokolskog Sabora, gde će trebati preustrojiti organizaciju upravnih organa, i konačno odrediti stalno sedište Saveza, da će biti kraj desetogodišnjeg provizorijuma, što je nužno i neophodno potrebno. Onda, kad ćemo znati, da će ostati centrala Saveza stalno ovde ili onde, daće se stvarati na tom stalnom se-

Zaklada brata dr. Ivana Oražena.

Brat dr. Ivan Oražen bio je duboko socijalno osećajan muž, što je kao lekar nebrojeno puta dokazao, kad je hitao u pomoć svakome, ko ga je zvao, bez da bi tražio pri tome kakvu materijalnu korist za sebe. Sam je nikao iz malenih prilika te je osetio svu gorčinu siromašnog deteta bez roditelja. Sve to, što je osetio, video i znao, duboko mu se urezalo u dušu, zato je za čitavog svog života nastojao tešiti i pomagati, gde je samo mogao. I njegova oporuka dokazuje, da je sav svoj imetak ostavio najsiromašnijim daciima, da im barem donekle olakša zlo, koje je sam osetio u obilnoj meri.

Jugoslovensko Sokolstvo se uvek s velikom zahvalnošću seća svog velikog prvog staroste; najtrajnije uspomenu na smu mu postavili s tim, da smo vlastitom inicijativom sabrali fond, koji je danas postigao visinu od 60.133.50 Din. Za tu zakladu je starešinstvo JSS izradilo pravilnik, koji je odobrila naša glavna skupština u Beogradu godine 1927. Zaklada je namenjena siromašnim naraštajcima ili naraštajkama, pre svega onima, koji nemaju roditelja te su prepušteni sami sebi, a potrebni su i vredni potpore za lečenje, školovanje, za odelo itd. § 1. do § 9. pravilnika te zaklade glasi ovako:

§ 1. Od dobrovoljnih priloga osniva se posebna zaklada, koja nosi za trajnu počast našeg prvog staroste ime: Zaklada brata dra. Ivana Oražena.

Temeljem obračuna iznosi celokupna svota sabranih doprinosa Din 60.133.50. Ova se glavica može povećati sa novim dobrovoljnim priložima ili zapisima, koji su naročito određeni u tu svrhu ili ih opet u tu svrhu na predlog gospodarskog odseka određuje starešinstvo JSS. Za povećanje ove zaklade sme starešinstvo JSS odrediti doprinose, koji dolaze u blagajnu JSS bilo pod kojim naslovom. Osnovna glavica mora biti pupilarno sigurno uložena, bilo pri kome novčanom zavodu po najvećoj kamatnoj stopi na uložnu knjižicu, koja je vinkulirana na ime Jugoslovenskog Sokolskog Saveza i označena geslom: »Sokolstvom sve za narod i slobodu«.

§ 2. Dve trećine godišnjih kamata navedene glavice imade se upotrebiti svake godine za jedno ili više zakladnih mesta. Jedna trećina pako, nakon odbitka upravnih troškova pripisuje se glavici. Koliko se zakladnih mesta svake godine raspisuje, odlučuje starešinstvo JSS i to temeljem visine dviju trećina kamata. Načelo neka bude, da prihvati jednog mesta zaklade omogućuje onome kome se daje, ako i maleno, ali ipak redovito olakšanje u životnim potrebama, ili u nabavi odeće, ili stanarini, prehrani, nabavi školskih knjiga itd. Zato se povećanje zakladnih mesta nema odviše podizati, već se uvek imade čitava stvar temeljito proučiti.

§ 3. Pravo na zakladu imadu redoviti i potrebni, osiročeli naraštajci, odnosno naraštajke, koji su podpore najnužnije potrebni bilo iz kojeg

opravdanog razloga (školovanje, zdravlje, odeća, prehrana), pa su barem godinu dana pripadnici sokolskih društava, učlanjenih u JSS.

§ 4. Zakladu raspisuje starešinstvo JSS svake godine tako, da društva objave natečaj na Vidovdan. Molbe imadu molitelji podneti kod svojih društava, koja imadu dužnost da iste pošalju najkasnije mesec dana nakon raspisa nadležnoj župi. Društva moraju obložiti molbe svim potrebnim dokazima i podneti župi i svoje predloge. Od svih molitelja mora svaka župa najkasnije do 1. novembra svake godine starešinstvu JSS prijaviti po jednog naraštajca i po jednu naraštajku s obrazloženjem, označenim u § 3.

§ 5. Zakladu podeljuje starešinstvo JSS na predlog tadanjeg staroste JSS onome, koji mu se čini da je po njegovom naziranju najpotrebniji. Zaklada se imade podeliti tako, da je o tome dotični obavešten na Sokolski dan 1. decembra.

§ 6. Zakladni iznos isplaćuje starešinstvo JSS onome društvu, kojeg je pripadnikom dotični naraštajac ili naraštajka, a kojeg izručuje društvo nadležnom posredno ili neposredno na način, koji se društvu čini najzgodnijim. O tome imade društvo izvestiti starešinstvo JSS do 31. decembra. Svaki nadareni (nadarena) obvezuje se pismeno, da će podporu vraćati sa svesnim sokolskim radom i životom. Prepis ove obaveze, koju overovljuje društveni starosta i tajnik, imade se poslati starešinstvu JSS zajedno sa prenavedenim izveštajem. Starešinstvo JSS vodi o nadarenima poseban imenik sa tačnim potrebnim podacima.

§ 7. Upraviteljem zaklade jest uvek starešinstvo JSS, koje se imade brinuti zato, da je zakladna glavica u normalnim prilikama vinkulirana i pupilarno sigurno uložena. Nikada i pod nikojim uvetom ne sme se glavica upotrebiti u kakve druge svrhe i ne sme se uložiti u zarode, koji nisu pupilarno sigurni, ili u kakav papirnat ti zajam.

§ 8. U slučajevima dvojbe o značenju bilo koje odredbe ovoga pisma odlučuje jedino glavna skupština JSS, uvažujući odredbe i smernice ove zakladnice. Jednako sme promeniti odredbe ove zakladnice jedino glavna skupština na predlog odbora JSS.

§ 9. Svako tadanje starešinstvo JSS dužno je da ispunjava odredbe ove zakladnice, pa je lično odgovorno za sve sle posledice, koje bi nastale usled nevršenja ovih odredaba.

Ove godine stupa prvi put taj pravilnik na snagu. U smislu § 4. pravilnika će starešinstvo JSS raspisati na Vidovdan potpore iz te zaklade.

Kad se ponavlja obeltnica smrti našeg prvog staroste, sećamo se ga najlepše, upozoravajući na tu zakladu, čija plemenita svrha — pomagati najsiromašnijemu — je udružena s drugim plemenitim svrhom: uzgojiti iz našega naraštaja dobre, svesne i poštene jugoslovenske Sokolove. To su bile uvek i najiskrenije želje pokojnog brata staroste dr. Ivana Oražena, čije ime nosi ta zaklada.

samo jednu od njih, uzimajući u obzir umetničku vrednost pesme.

Prosvetni odbor JSS.

Vozna povlastica za X. glavnu skupštinu JSS.

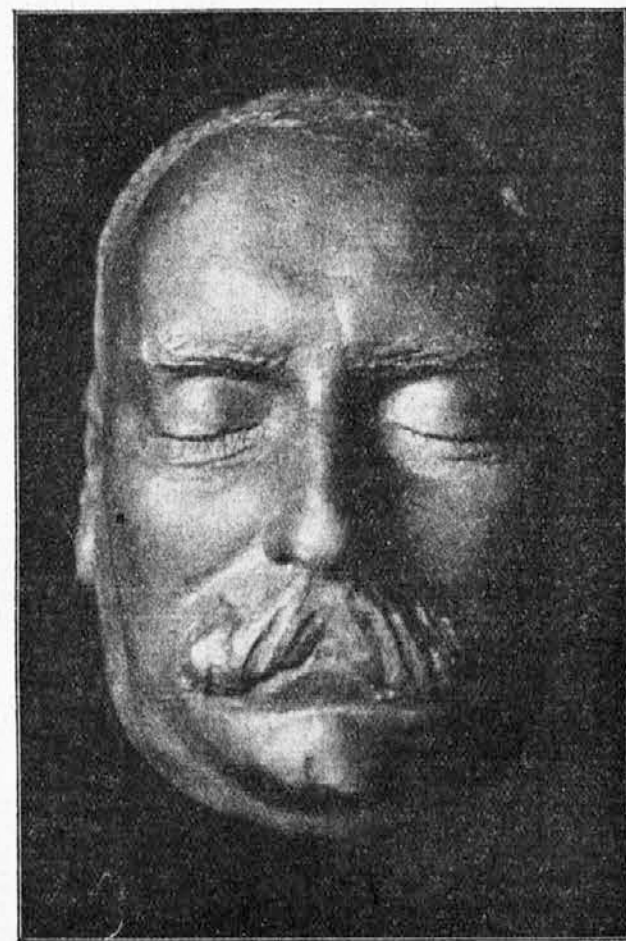
Odobrena je povlastica u pola cene članovima Jugoslovenskog Sokolskog Saveza za putovanje na godišnju skupštinu, koja će se održati od 23. do 25. marta o. g. na Sušaku.

Povlastica važi od 20.—28. marta o. g. za sve vlakove izuzev SOE i to samo uz potvrdu o učestvovanju na skupštini.

Povlastica je odobrena od Generalne direkcije drž. železnica aktom broj 9245 od 14. februara 1929.

računom mogućnost ostvarenja sviju naših nacrta, koji su usmereni u budućnost.

Veseo biće dan za bratsko društvo na Sušaku, kad će svečano otvoriti svoj dom u prisutnosti sviju skupština. O značenju toga doma ne govorimo potanje, jer znamo, gde stoji i komu je jedino namenjen. Na ulazna vrata njegova trebalo bi uklesati gore citirano geslo, koje neka padne u svaku sokolsku dušu i slije se u njezinu svest s težinom smelo zamišljenih velikih reči: Sokolstvom sve za narod i slobodu!

Mrtvačka maska br. dr. Ivana Oražena.

U srcu žalost, u misli domovina...

(K smrtnom danu brata dr. Ivana Oražena † 11. III. 1921.)

Brate Ivane, je li moguće, da se već osma godina približava svome kraju, otkako si nas ostavio tako brzo i tako neočekivano?

Bio si kao u gori hrast — muž, koji je stupao uspravno; brat, svima nama dobar i blag! Pa je zamahnula nevidljiva sekira i srušila te u kulminaciji stvarajuće snage. Nikakva oluja sveta i života nije te slomila. Morala se ispuniti zla sudbina, da je tebi otvorila grob mira, a nama uselila ranu, koja se nikad neće zaceliti!

Mlado naše sokolsko pokolenje te pozna moguće samo po imenu. Znao je toliko, da si bio prvi starosta našega Saveza. Na svetao, neoskvrnjen štitiš digao te je prvi naš sabor u Novom Sadu, da su te ponele mišićave ruke naše braće boraca i buntovnika po čitavoj našoj zemlji kao predstavnika i glasnika velike naše ideje, svete Misli Sokolske, koja je srušila stari svet laži, nasilja i trulosti te si izvojsila posredonosan put u novi svet i u novi život!

U oduševljenje, koje je pratilo tvoje stupanje na čelo sviju nas, mislila je još sveža krv naše braće, koja su pala u gigantskoj borbi za naše oslobođenje i ujedinjenje; iz ruševina, koje smo susretali svuda, kuda su se kretali naši redovi, još se dimio dim i još su siktali poslednji plamčići ližući žrtve strašnog uništavanja. Sve zemlja još je hroptala i drhtala od udara ogromne bitke na život i smrt — a ti, predstavnik sokolske ideje mladosti, viteštva i života, pokazivao si put u nove doba, kad će čudotvorna moć sokolskog bratstva zaceliti sve zvezujuće rane te nam — ognjenom maču jednako — proterati noć i zapaliti na svim gorama i strminama našim novu zoru preporoda k novom delu i k novim naporima u čast i slavu domovine!

Slava i čast domovine je bila najviši cilj čitavog tvog nastojanja, tvoga rada, tvoga mišljenja, čitavog tvog života!

Podite za mnom, klicalo je tvoje jasno lice. Napojite se snagom dubini mog rodoljubivoga srea, klicalo je tvoja silna vera u budućnost naroda i veličinu Slovenstva! I idealni tvoj sokolski život vukao je k sebi sve moralno zdrave, sve poštene i plemenite ljude.

Pokušavali su nam uzeti sve, a čim su bili okrutniji, tim bolje su kovali iz nas čiste značajave, koji se ne uklanjaju nikakvoj ceni i nikakvoj sili. U Sokolstvu je snaga i moć naroda, i u Sokolstvo uputila su se sva ona mno-

štva, čija moralnost nije podlegla razuzdanom materijalizmu. Slabi i pokvareni otpali su na putu ili pak su se razbežali kao noćne ptice u razna skrovišta, gde uživaju guši glas savesti i gde egoista i materijalista služi nasladi i nagonu, jer se je sam isključio iz širokih slojeva radnog mnoštva za visoke ciljeve lepote, zdravlja, kulture i čovečanstva.

Mlado naše sokolsko pokolenje neka bi poznalo i tvoju dušu, koju je probolo sedam mačeva svih narodovih bolova, a koja je razgibalo najmanje zno svake narodove dobiti i napretka do suncane vedrine i mladenačkog ushita. Tvoj »Zeleni brag« bio je dom i utočište svima, koji su bili čiste duše i otvorenog mišljenja. Tamo si imao zaziđane narodno vezane i zlatom protkane plaštevce — darove srpskih žena i majka, koje su ti ih darovale za uspomenu i zahvalnost, jer si u balkanskom ratu lečio njihove muževe i sinove, a njima — jadnim, a ponosnim ženama — ulevao utehu i nadu u razboljene duše. Zazidao si u zid te skupoce proizvode belih sestričkih ruku, da ih nije razključivala i rastrgala oružasta grabežljiva ptica. I kad si ih opet donio na dan, onda je suza radosti zalila tvoje muževno oko, a ja sam video u toj svili i u tom zlatu odsev i lik tvoje lepe, velike duše, koju je protkala i prežela skroz na skroz sveta ljubav za domovinu, sveta bratska ljubav do sviju nas! O, da bi svi poznali tu tvoju dušu: zlatan kalež poštenja i bratstva! Da bi to piće kružilo od ustiju do ustiju — piće lekovito i enojno, crpljeno u dubini tvoje duše! Neke bi ovo piće napojilo sve nas, da bi nam sunce igralo u valovima srea, da bi se lekovita jutarnja rosa večno blistala na cvetovima našega bratstva!

A u srcu je žalost, jer te nema više među nama, a u misli je domovina, jer si ti u njoj! A žalost je kao bič razlučenog elementa, koji silu radinog čoveka, da s novim tvorevinama nadoknadi uništeno i s radom jačajući sebe traži izlaza iz tame teških vremena na svetlo pravde, istine i žrtvovanja!

Kolika sreća biće za nas sve, a osobito za budućnost našega naroda, kada preuzme u sebe tvoju dušu naše mlado sokolsko pokolenje, koje će te svojim radom i svojim životom nositi u sve vekove budućeg sokolskog stvaranja!

Neka sokolskom srcu ostane ova žalost, da može sokolska volja služiti velikim zadacima života!

E. Gangl.

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Desetogodišnjica Sokolstva u Slovačkoj.

Sve do onda, dokgod nije zasjalo i braći Slovaci zlatno sunce slobode, nije se smelo širiti Sokolstvo po lepim slovačkim pokrajinama. Mađarska vlada je pazila na svoje podanike slovačke narodnosti kao na zenu oka svoga, da ih ne bi okužilo slovenski i sokolski duh. Zatrla je s neumoljivom energijom sve pojave, koje su trebale polagano otvoriti oči nesretnom slovačkom plemenu i podignuti njegovu već vrlo slabu narodnu svest i energiju. Rade se trpelo, da je zaostajao narod duševno, nego da bi mu bila dala Budimpešta kakvu školu. O narodnim društvima pa se uopšte nije moglo ni misliti, da bi ih Mađari trpeli, kad im je tako reći već sav slovački živalj padao kao zrela jabuka u krilo i krepio iscrpljenu životnu snagu mađarskog naroda. Ali došao je dan odmazde za sva ta zla dela. Procvat 28. oktobra godine 1918. je mahom prekinuo sve nacerte budimpeštanskih magnata.

Stvorena je bila čehoslovačka republika. Slovački narod najednom je prestao biti sužanj te je stupio kao slobodan narod u svoju slobodnu državu. Nestale su mađarske čete, uređi, sva ostala umetna navlaka i ostao je narod sam.

I od onda je počelo Sokolstvo u Slovačkoj. Nastalo je sokolsko gibanje, koje su svom snagom potpomagali u Slovačku dospeli češki rodoljubi, činovnici, vojnici, priprosti i obrazovani ljudi, koji su svi dobro znali kakvu moć ima upravo sokolska organizacija, da očuva narod u zdravlju i u duševnoj svesti. Ali i slovački narodni vode odmah su se svojski latili sokolskog rada i pomagali i radili na svim mogućim mestima, da se osnuje što pre i koliko moguće više slovačkih narodnih društava, da se podigne narodna kultura, sila i svest. Bratislavi je sledio Turčanski sv. Martin, Banjska Bistrica, Košice, Žilina, Podkarpatska Rusija. Sve se žurilo, da nadoknadi zaostajanje vreme tolikih desetleća i stoleća. I kad je iza toga sledila još jedanput mađarska invazija i opasnost na novoj državnoj granici, podiglo se rame uz rame čitavo češko i slovačko Sokolstvo, da očuva jedva stečenu slobodu i odbije poslednji pokušaj mađarske nadvlade. U tom trenutku spoznao je čitav narod, što mu je Sokolstvo, i kakve koristi ima lako od njega. Reči su postala dela i novi duh duboko se ukorenio u dušama svih svesnih Slovaka.

Ali i reakcija nije imala skršteno ruke. Naskoro su se pojavili i u slovačkim redovima ljudi, koji su uneli klic nesloge te su pod izlikom neke izmišljene autonomije i pod izlikom, da je vera u opasnosti počeli svoju borbu spram Sokolstva, koje se dakako nije bojalo neustrašivo uvek i svuda da naglašavati narodno i državno jedinstvo čehoslovačke republike. Nastala je tiha borba slovačkih Sokola s tim opasnim ljudima, ali borba je bila dobivena živim i uspešnim radom. Duhovi su se doduše podelili, ali Sokolstvo je zauzelo tokom prve desetogodišnjice u Slovačkoj takvog maha, da nije bilo više sile, koja bi mogla sprečavati njegovo uspešno delovanje. To su dokazali svi dosadašnji veliki sokolski sletovi u Slovačkoj, a i ogromno učestvovanje Sokolstva upravo iz slovačkih sokolskih župa na VII. i VIII. svesokolskom sletu u Pra-

gu. I u Slovačkoj brojimo danas na desetine hiljada svesnih Sokola i Sokolice, naraštaja i dece, koji vidljivo napreduju i šire sokolsku misao i u poslednja slovačka sela. Nema zapreke, koju ne bi svladali ovi mladi, oduševljeni borci i sledbenici Tyrša i Fugnera!

Na kraju se moramo setiti i onih prvih boraca, koji su počeli da oru sokolsku njiivu u Slovačkoj, a danas već neki snivaju večni san u slobodnoj grudi. Ne možemo preći preko imena braće Kraus, Bime, dr. Zoch, dr. Hodža, dr. Blach, Jelinek, Machovski, Trefni, a i mnogih drugih. I poznati pesnik Pavao Orsag-Hviezdoslav pomaćao je kod rada i oranja krasne slovačke zemlje s njenim lepim dolinama, visokim Tatrama i prekrasnim krajevima, gde je pre vladala samo mađarska nadvlast. Sedam jakih župa sa skoro 200 društava je na poslu, da sagrađi što veću i čim brojniju slovačku narodnu vojsku, koja će prožeta ljubavlju spram uže i šire domovine, uvek i svuda znati ceniti značenje i važnost onog dana, koji je ujedinio do sada rastrkani čehoslovački narod u jedinicu vrednu života i napretka.

Slovačko Sokolstvo, udruženo u jedinstvenoj Čehoslovačkoj Obci Sokolskoj stupa sada u drugu desetogodišnjicu svog uspeha punog života. Jugoslovensko Sokolstvo se raduje njegovim uspesima, kao što se može samo brat radovati radu i uspehu brata. Svi iskreno želimo, da bi bio rad i uspeh u drugom desetleću još plodniji i da bi mu pre svega pošlo za rukom svladati sve one protivnike sokol. rada među slovačkim narodom, koji još uvek idu zaslepljeni za vodama, kojima su sva sredstva dobrodošla za ponovno zasluživanje naroda. Uvereni smo, da će sokolskim boricima s njihovim istrajnim i poštenim radom uspeti i to, i da će nato ustati slovački rod s podvostručenom energijom k još jačem i intenzivnijem radu za dobrobit svoju i čitave čehoslovačke republike. Zdravo!

Statistika slovačkih župa ČOS.

Slovačke župe ČOS broje ukupno krajem godine 1926. 13.633 članstva, 3047 naraštaja i 5406 dece. Ukupno ima dakle sokolskih pripadnika 22.076 osoba. Šteta, da nije na raspolaganju statistika za godinu 1928., jer je broj pripadnika znatno porasao.

Poziv ČOS na slet u Plznju.

Čehoslovačka Obca Sokolska upravo je izdala na sva svoja društva i župe oduševljen poziv za plzenski slet, koji će se održati prilikom obilježnice Husovih proslava početkom jula ove godine. Za ovaj veliki pokrajinski slet, na kojemu će učestvovati sve češke, a delom i češko i moravske župe, vlada već sada veliko zanimanje. Očekuje se da će na njemu nastupiti barem 5000 vežbača i upravo toliko vežbača čeka kod prostih vežbi. Sletisti biće i za svu ostalu telovežbu i za prikazivanje sletske scene »Pobednikova majka«. Iz programa vadimo, da će se održati 23. juna dan sokolske dece, 30. juna naraštajski slet, a glavni sletski dani od 5. do 7. jula. Predsedništvo svčanog odbora preuzeo je starosta ČOS br. dr. Josip Scheiner, pro-

tektorat sleta pa je preuzela gradska opština plzenska.

Sokolske skijaške utakmice u Pragu.

Prve sokolske skijaške utakmice u Pragu priredilo je nedavno svih pet praških župa u Divljoj Šarki u najbližoj okolini Praga. Ujedno su to bile uopšte prve utakmice u okolini Praga, jer su do sada svi skijaši priređivali sve svoje utakmice samo u severnim češkim pokrajinama te nije niko pre gledao praške okoline s obzirom na kakvoću skijaškog terena. Utakmica je održana uz veliko učestvovanje članstva i naraštaja. Ženski naraštaj takmilio se na pruzi od 5 km, naraštaji do 16 godine na istoj dužini, od 18 godine na pruzi od 6,5 km, ista pruga bila je i za članice, dok je utakmica članova bila podeljena u tri skupine po starosti: od 18 do 32 godine, od 32 do 40 i nad 40 godina, a takmilo se na dužini od 12 km. Gledalaca bilo je na utakmicama vrlo mnogo, a o rezultatima još ćemo izvestiti.

Iz delovanja ČOS.

— ČOS kupila je u rodnom mestu dr. Miroslava Tyrša, u Dječinu veliku kuću na glavnom trgu, gde će se po odgovarajućim nacrtima provesti pre zidavanje te će se na taj način stvoriti središte društvenog delovanja takmošnjih Čehoslovaka, koji prethodno ljuju manjinu u tom pomencenom gradu. Zbirka u tu svrhu počela je već po svim sokolskim društvima.

— Film o VIII. svesokolskom sletu u Pragu davao se s velikim uspehom u Indiji. Nadalje je taj film došao i u Japan, koji je prošle godine naveo prijateljske veze s ČOS.

— Ove godine održaće se veliki sokolski slet američkih Čehoslovaka u Americi. Da bi bilo učestvovanje evropskih Sokola u Americi što brojnije, održana je 25. februara u Tyrševom domu u Pragu jedna anketa.

— U Novoj Paki umro je br. dr. E. Kazil, koji je bio dugi niz godina u odboru ČOS, a koji je bio ujedno i duša čitavog sokolskog života u svom kraju i okolini.

Veliko zanimanje za slet u Poznanju.

Zanimanje za dosadašnje poljske sletove nije bilo među ostalim Sokolstvom nikad tako veliko, kao što je za poznanski slet. Donekle je tome razlog to, što su postali odnosi između poljskog Sokolstva i ostalih Savezima upravo poslednjih godina tako intenzivni, kao što nikad pre nisu bili. Zaslugom staroste brata Adama Zamoykog bila su braća Poljaci kod nas u posetama na svakoj našoj većjoj priredbi, gde smo se međusobno upoznavali, izmenili svoje zajedničke poglede na zajednički rad i sadašnje čvrste veze nekako nas zadužuju, da posetimo našu poljsku braću u velikom broju, da spoznamo njihov sokolski život u punoj meri na licu mesta.

Na slet u Poznanj se sprema celokupno poljsko Sokolstvo. Prijave dolaze ne samo iz uže domovine, nego i sva poljska zagranica društva po čitavom svetu žure, da se sprema za svesokolski slet u domovini. Pripreme lepo napreduju i u tehničkom pogledu već je sve učinjeno, da će biti uspeh sleta osiguran. Tehničko vodstvo sastavljeno je iz tehničara čitave pokrajinske Velikopoljske župe i ono vodi sav rad. Na sletu će se izvoditi i naročita sletska scena, nekakva počast reci Visli, koja predstavlja nekakav simbol poljske narodne misli.

HRVOJE P. MACAŃOVIĆ (Zagreb):

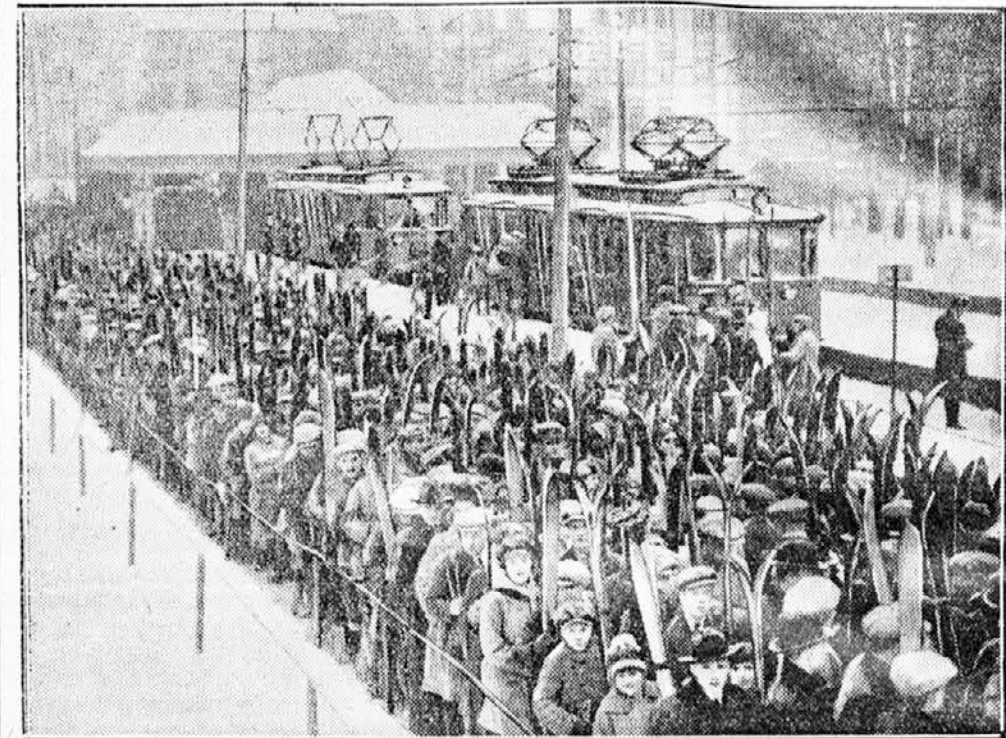
Organizacija skijaštva u našem Sokolstvu.

Pod istim naslovom napisao je br. Ciril Hočevar (Murska Sobota) u prošlom, 4. broju našeg Sokolskog Glasnika kratak članak u kojem se dotaknuo nekih važnih i načelnih pitanja, o kojima se u našim redovima vrlo malo vodi računa: i praktički i teoretski se na njima malo radi. U svom članku brat Hočevar spominje kako se skijanje u poslednje doba, pogotovo ove zime raširilo kod nas velikim

Ja se sa iznesenim potpunom slažem, i hteo bih da pomognem br. Hočevaru u njegovom nastojanju.

Nadodao bih gornjim razlozima za osnivanje skijaških odelaka u našim društvima, još jedan:

Telovežba na snegu i na ledu (skijanje, sanjkanje i sklizanje) deo je našeg svestranog i skoro potpunog sustava telovežbe, samo što je zanemarena od članstva i od prednjaka

Pojedinac ništa — celina sve.

Prizor sa jednog kolodvora u Oslu, prestonici Norveške, domovini skijanja. Ogromne mase skijaša i skijašica svih zanimanja, dobe i spola čekaju na red, da se ukrcaju na električnu železnicu, koja će ih preneti u okolinu na skijaški teren.

zamahom, kako je na putu da postane narodni sport (tačnije sport narodnih masa), pokazuje na primer bratskog Čehoslovačkog Sokolstva i njegove jake organizacije skijaških odelaka, i onda u zbijenim crtama nabraja pokušaje našeg Saveza, od godine 1926. dalje, da se uvedu skijanje i zimski sportovi (odnosno telovežba na snegu i na ledu) u sva društva i župe našeg Saveza, koji za takav rad imaju preduslove u zgodnom terenu i prikladnoj klimi. Za osnivanje takvih skijaških odelaka brat Hočevar navo- je u svom članku ova dva temeljna razloga:

1. da naš JSS bude mogao »što pre raspolagati sa izdašnim brojem takmičara, da će moći učestvovati utakmicama« (svesokolskim), i

2. jer bez društvenih sokolskih odelaka »većina Sokola« skijaša prisiljena je kod sadašnjih prilika, da se učlani još i u sportskim klubovima, a s time se dolazi do pogibelji »da nam se okupira dobro i marljivog sokolskog radnika, kojeg se na taj način odužuje našem radu, a često i otme Sokolstvu«.

U zaključku svog članka brat Hočevar zagovara uži dodir između našeg Sokolskog Saveza i Jugoslovensko zimsko-sportskog Saveza, u čemu vidi korist i za nas Sokole i za Sport. Ovo pitanje temeljne načelne važnosti prepušta skupštini, ali izražava želju da bi i kod nas, kao i u naprednoj Čehoslovačkoj »svaki skijaški odelok sokolskog društva, odnosno društvo moglo biti član Zimsko-sportskog Saveza, kolektivno za sve članove odelaka«.

(tehničkog vodstva). Baš onako, kao što su u našim sokolskim redovima (općenito uzevši) zanemarene i druge vežbe na otvorenom, na čistom zraku, naravnim tlu, na vežbalištu: zimskom ili letnom. Pa u novom naprednom nastojanju, da se sokolski vežbači izvedu iz dvorana, zatvorenih i često ne-higijenskih vežbaonica na zračne i sunčane livade, na planinske obronke, šume i obale bistrih potoka, dolazi skijanje, sa svim predvežbama i složenim primenama (uspon, skok, zamasi, zaustavljanje) kao odlično sredstvo. Baš onako, kao što u proleću i jeseni tom nastojanju služe atletske narodne vežbe trčanja, skokovi, bacanja kamena i kugle, bacanja kladi, koplja i diska, penjanja, natezanja užetom, razne igre loptom: čitavo bogastvo raznih vežbi. A leti plivanje, vežbanje u vodi (a pogotovo u moru), skakanje sa daske i sa tornja, igre s loptom u vodi, izmenično vežbanje prostih vežbi i kupanje, i mnogo sličnih prirodnih i legićnih stvari.

Dakle skijanje, a isto tako atletika i plivanje, oblici su sokolske telovežbe, koji će nam poslužiti u nastojanju da težište telovežbačkog rada u našem Sokolstvu prenesemo iz dvorane na vežbalište i u prirodu. To je vrlo krupan i složen problem tehničke, organizatorske i načelne prirode. I organizovanje skijaških odelaka u sokolskim društvima, što preporuča brat Hočevar u svom članku, trebalo bi shvatiti sa općenitog gledišta telovežbe u prirodi, na otvorenom, i u isto vreme rešavati i odgovarajući pitanje telovežbe na snegu, sa srodnim (načelno baš istim) pitanjem atletske telovežbe i plivanja.

PODLISTAK

JOSO ZIDARIĆ (Ljubljana I.):

Ustanovitev sokolskih lutkovih gledališč.

Zaradi scenične sestave, reprodukcije posebnosti in popolnega posnemanja resničnih dogodkov je lutkovo gledališče jako zanimiva ustanova. Zahteva sicer večji trud, pri meren prostor in nežen okus, toda vse to je stotero poplačano, če pomislimo, da posvečamo to delo le naši ljubi deci.

Zato se bo treba s to ustanovo pobliže seznaniti, pojasniti njene posebnosti in tako nadomestiti v okvirju množnosti izgubo časa in denarja. Prostovoljni sokolski delavci na tem polju se bodo rajši posvetili z vso vno in pridnostjo le izkušnjam, predstavam in izpopolnitvi manjkajočih predmetov.

O prostoru.

Od prostora je odvisen doberšen del uspeha.

Ker si želimo, kot že uvodoma omenjeno, naj bodo odri istih dimenzij za vsa sokolska društva, zato naj pojasnim v prvi vrsti prostornino lokala, v katerem naj bi se igralo.

Dvorana bi morala imeti 6 m višine, najmanj pa 4 m; 5—8 m širine; 10—25 m dolžine, več okenj za njeno ventilacijo ter rabo dnevne svetlobe v svrhu zadevnih priprav, ne da bi se morali zateči k umetni razsvetljavi.

Dvorana bi morala imeti dalje dva naspotna si vhoda, enega za občinstvo, drugega za lutkarje.

Pri površnem proučevanju lokala bi se morda zdelo, da zadostuje tudi manjša višina do stropa in da je možno postaviti dober in soliden oder, ne oziraje se na predpisano višino.

Da temu ni tako, se bodele sami uverili, ko vam obrazložim in podkrepim svojo trditve z dokazi.

Najprimernejša višina odra je vsekakor 1,30 m od tal. Gledalce ima tako prost pogled na oder. V prvih vrstah sedeči nikakor ne morejo ovirati razgleda drugim.

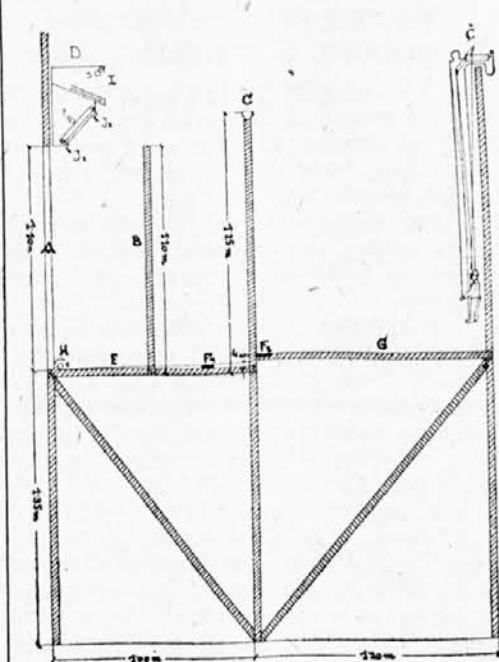
To višino lahko znižamo do najnižje mere na 1,20 m, ker pri lutkovem gledališču ni niti misliti na dvignjen parter. Ona sokolska društva pač, ki razpolagajo že z dramskim odrom, bodo v tem oziru nudila gledalcem lepši razgled. Taka društva bi morala postaviti premakljiv oder na kolesih, in sicer pomakniti ga do rampe.

Za inklinacijo poda na odru rabimo 0,05 cm zaradi boljše perspektive.

Pri 35 cm lutkah (in to višino hočemo povsod enotno obdržati) bi morala scena biti visoka 1,10 m in 1,65 m

višine je neogibno potrebno za igralce, tedaj dobimo 1,20 + 0,05 + 1,10 + 1,65 je 4 m.

Ogrodje odra.

Opomba: A = zastor. B = desni in levi praktikal za stranske kulise. C = parapet, na katerega igralci naslanjajo roke in za ozadje (Hintergrund). Č = okvir za obešanje lutk. D = bralni pult in zgornja rampa E = inklinacija.

ran podij. F1 + F2 = jami (odprtini). G = prostor za igralce. H = spodnja rampa. I = pult za uloge. J1 + J2 = vzvod. 1, 2 in 3 = male in velike žarnice.

O lutkah.

Boljše lutke so izdelane popolnoma iz mehkega lesa. Le glava je zrezljana iz trdega lesa in barvana z oljnatno barvo. Oči so tudi barvane ali pa steklene. Lasje so zrezljani in barvani ali pa primerno parikirani. Roke so tudi zrezljane in barvane, ravno tako noge, ki nosijo po navadi usnjene obutev. So pa tudi zrezljane in barvane.

Takoj pa moramo določiti višino lutk, ker je namreč od te odvisno nadaljno delo. Čim večje so lutke, tem izdatnejši je strošek za njihovo nabavo in primerno postavitev odra. Potrebne so sorazmerno večje kulise in tako vsi ostali predmeti, oprava in obleke. Zanje je tudi težje dobiti primeren prostor. Vrhutega je manipulacija z njimi otežkočena zaradi dolžine žice. Računati moramo obenem, da ne zadošča urejenemu gledališču omejeno število lutk, ker moramo razpolagati s precejšnjo količino lutk. To vse seveda stane.

Po danih podatkih smatram, da je najprimernejša velikost lutk 35 cm. Ta velikost se kreta med največjimi in najmanjšimi lutkami. In pri tej tudi ostanemo.

O tehniki lutke.

Lutka ima 4 sestavne dele: trup, glavo, roke in noge.

1. Trup.

Trup je običajno iz mehkega lesa, če lutka ni oblečena (smrt, zmaj, razne druge živali itd.) pa iz lipovega lesa. Dolžina trupa ne bodi daljša od glave več kot 1/4 ali 1/3 krat; a pri nekaterih lutkah, kot n. pr. pri Gašperčku, deci in palčkih je trup še manjši.

Trup je v ramenih razširjen in se zožuje v bokih. Prsi so vzbočene, hrbet je raven. (Za čarovnico velja nasprotno pravilo.) V pasu je trup znatno zožen, boki so zopet širji, ne več pa kot ramena.

Spodnji trup je raven. Zarezan je na dveh straneh tako, da se morejo noge nasaditi kolikor možno visoko. Pričvrstimo jih z žrebčjem v bokih. Zareze v bokih prečistimo s smirkovim papirjem, da bi bile stane gladke in ne bi preprečile pravilnega giba nog.

Spodnji del telesa mora biti ravnovesen z osjo trupa da more lutka sedeti v lahкотu in agilnostjo.

Trup iz mehkega lesa, brez grš seveda, si lahko vsak napravi z ostrim nožem. Zareze žagamo z malo žagico. Skoro odveč bi bilo poudarjati, da je ženski trup za malenkost manjši, boki in prsa pa bolj vzbočena. Glej narisani obrazec!

Sada kad smo povezali ta tri srode na oblika telovežbe (srodna po vežbi nju u prirodi) mogli bi analizirati tehnički i organizatorski naš zadatak. Organizatorski važno je, da se zna i utvrdi odnosaj odseka sa opštim društvenim životom, tehnički: kako da se uravnoteži opšti telovežbeni rad u Sokolstvu sa specijalnim radom u odseku (bilo to skijaškom, bilo atletskom, bilo plivačkom). Ali najvažnije i najodlučnije je načelno pitanje:

Hoće li skijanje, atletika i plivanje u Sokolstvu biti jednako skijanju, atletici i plivanju u Sportu?

Hoće li takmičenje u skijanju, atletici i plivanju biti u Sokolstvu jednako kao i u Sportu?

Hoće li rad u tim odsecima biti fakultativan i specijalizovan?

Hoće li osnivanje takvih odseka biti jednako osnivanju sekcija u sportskim klubovima?

Dolazimo do analizovanja pitanja:

SOKOLSTVO I SPORT.

Pitanje je to teoretski vrlo zanimljivo, a praktički vrlo važno; pitanje vredno da se unese naknadno u anketu prosvetne škole JSS-a. Karakteristika sokolskog kriterija za rešavanje tog pitanja je sintetičko gledanje na odnos Sokolstva i Sporta. Nije to pitanje samo tehničko (telovežbeno), samo organizatorsko, ili samo načelno. Sve to momente treba uspooredno analizovati i sastavljati, a postali su vrlo aktualni:

1. jer se Sokoli sve to češće takmiče,

2. jer Sport konkuriše Sokolstvu (to konstatira i brat Hočevar u svom članku).

Dakle vreme je, da se to pitanje teoretski, a kasnije i praktički reši u korist Sokolstva i Sporta,

i baš radi racionalnog iskorišćivanja energije s jedne i s druge strane. Da leko bi me odvelo, kad bih ovde u obliku i u okviru jednog članka izneo svoje gledište na odnos Sokolstva i Sporta. Trebalo bi početi sa početkom: uspooredivati cilj jednog i drugog pokreta, ograditi čist oblik sporta od okuženog i nevaljalog, analizovati sredstva i metode sokolske i sportske telovežbe, poređati sportskog takmičenja i sokolske vežbe, oceniti uzgoj-

no značenje pojedinih oblika sportskog rada i još mnogo drugih ideoloških momenata. To ću učiniti drugom prilikom.

Jedino sam to naveo, da svratim pozornost na ovo: Organizovanje skijskih odseka u sokolskim društvima (a isto tako uvajanje atletike i plivanja) deo je većeg i općenitijeg problema: Sokolstvo i Sport. I nije naš sokolski običaj da delomice i na obroke rešavamo svoje zadatke, kad pristupamo organizaciji skijskih odseka, pristupamo postupeno i po nacrtu i rešavanju srodno telovežbe u prirodi (atletike i plivanja), uspooredno rešavamo i pitanje Sokolstva i Sporta (načelno pitanje, koje spominje i brat Hočevar, preporukom da bi odseci odnosno društva mogli biti članovi Zimsko-sportskog Saveza).

Pre nego što završim moram da odgovorim (u glavnom barem) na postavljena pitanja:

Skijanje, atletika i plivanje u Sokolstvu neće biti ono što su u Sportu, jer mi nećemo dobre pojedince već dobru celinu, jer mi nećemo specijalste već svestrane i potpune vežbače, jer merilo uspeha nama nije polučeni rekord ili individualna pobeđa već napredak velikog broja vežbača, jer je uzgojni uspeh nama važniji od tehničkog.

Takmičenje u Sokolstvu za razliku od sportskog mora da je samo epizoda u telovežbačkom radu, a ne završni deo i kulminacija; mora da je mnogostruko (višeboj), da ne bude specijalista (i jednostranog rada); mora da je kolektivno (odeljenje, društvo, župa), jer dobar pojedinac nije merilo napretka celine.

Kad se organizuje skijanje, atletika i plivanje mora svakdo da redovito vežba taj deo sokolske telovežbe, kao što mora do 26 godine da vežba u dvorani. Svaki pojedinac mora sve da vežba, a tehničko vodstvo se brine da to bude moguće i da bude uravnoteženo.

Tek onda neće biti osnivanje takvih odseka za skijanje, atletiku i plivanje u sokolskim društvima jednako osnivanju sekcija u sportskom društvu. Biće to samo proširenje općeg sokolskog rada, potpuna i svestrana primena našeg Sokolskog sustava telovežbe.

Foto M. Kajzelj.

Petelinik u Karavankama — nad Ratečama.

Donosimo ovu sliku krasnog skijskog terena, da možemo uz nju navezati malu duhovitu novotariju skijskog odseka Ljubljanskog Sokola. — Dugotrajna i jaka ovogodišnja zima prisilila je prednjački zbor društva, da je radi nestašice ugljena prekinuo za

14 dana svaku telovežbu. Mesto redovne telovežbe članstva, priredio je skijski odsek po prekrasnoj mesečini noćni izlet od 6—8 km, u najbližu okolinu Ljubljane. Učestvovalo je 11 članova i 3 članice. Osebnom vožnjom bili su vanredno zadovoljni.

se ne lomijo. Palec in kazalec desne roke se morata vedno dotikati v obliki črke O, da moreta držati n. pr. palico, meč ali drug predmet.

Roka je pritrjena k ramenu z nekakim okroglim rokavom iz platna. Tako je podana zaželeno gibčnost kretanj. Odsvetovati je vsakršno rabo žice namesto omenjene priprave.

Roka je pri luktah prispodobljena individualnost. Velik uspeh v dosego pravega pojmovanja raznih značajev zavisi od gestikulacije rok. Zato morajo biti njeni gibi kolikor mogoče prirodni, tako rekoč prirodjeni.

4. Noge.

Mehanizem nog je kompliciran, najin in zasluži največjo pozornost. Iz slike si najbolj predočimo pravi položaj nog, ki morajo biti precej oddaljene ena od druge, da ne ovirajo lutke pri hoji.

O mehanizmu lutke.

Mehanizem za gibanje rok in nog je enostaven. Prirejamo ga na razne načine. Najbolj praktičen pa je gotovo sistem, ki ga pokaže naša slika.

Ta mehanizem ima tri dele: žica, držalo in vagico.

Žica je iz 2 mm navadne žice in je na koncu upognjena, da se jo priklapi na sponko trupa. Njena dolgost zavisi od višine parapeta, v našem primeru 1'25—0'35 = 90 cm.

Držalo je nadaljevanje iste žice.

KRATKE VESTI

— U Rumunskoj osnovali su ta mošnji rodoljubi prošli mesec telovežbačku organizaciju po sokolskom uzoru.

— Seton Watson, poznati prijatelj našeg naroda, održao je u Londonu predavanje o našoj kraljevini. Govorio je o lepotama naših krajeva, o narodnoj pesmi i umetnosti našoj. Predavanje bilo je popunjeno recitacijom pesme »Smrt majke Jugovića« i sa pevanjem naših narodnih pesama.

— Umro je u Londonu 11. februara t. g. Nevil Forbes, lektor slovenskih jezika na univerzitetu u Oxfordu i velik prijatelj našeg naroda. U mladim godinama boravio je još pre svetskog rata duže vreme i u Srbiji. Govorio je svo slovenske jezike. Napisao je na engleskom jeziku gramatiku srpsko-hrvatskog jezika. Bilo mu je 45 godina.

— U Marseillu i Toulonu u Francuskoj izvršena je ekshumacija u svetskom ratu poginulih srpskih vojnika. Njihove kosti preneli su u Pariz te ih sahranili na tamonjem našem centralnom groblju.

— Češki klub u Mariboru postoji već 25 godina. Predsednik mu je brat Franta Bureš, jedan od najodličnijih radnika u našim redovima.

— Umro je 17. prošlog meseca brat Franjo Medić, agilni član društva u Litiji, župa Ljubljana. Po zanimanju bio je viši revident drž. železnica. Bilo mu je 48 godina.

— U Mariboru je veliki župan raspustio političko i privredno društvo Nemaca za Sloveniju.

— Braća Poljaci na našem Jadranu. Braća Poljaci osnovali su društvo »Poljski dom na Jadranu«. Na ostrvu Šolti kupili su veće zemljište, gde već grade sanatorij i vile. Krajem marta sprema se veća skupina Poljaka na letovanje u Split.

— J. Strzygowski dovršio je znamenitu »knjigu »Stvaroslovenska umetnost«, koja je izašla u Augsbu.

— Kongres Čehoslovačko-jugoslovenskih liga održaće se ove godine meseca juna u Splitu.

— Umro je u Ljubljani 16. prošlog meseca brat Anton Prelec, član Sokolskog društva Ljubljana I. (Tabor). Po zanimanju bio je činovnik kot drž. policije.

— U Prijedoru otvoreno je na osnovnoj školi češko odeljenje za decu čehoslovačkih građana. Ovo odeljenje ostaće, dok ima u njemu najmanje 30 dece.

— Kongres jugoslovenskog olimpijskog odbora održaće se 2. i 3. marta o. g. u Beogradu. Zastupnik JSS na ovom kongresu je u informativne svrhe brat Miroslav Vojinović.

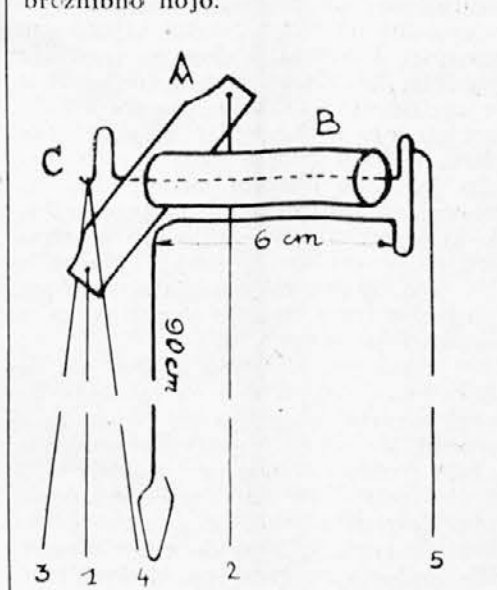
— Univerza u Beogradu bila je osnovana 27. februara 1905. godine, te prema tome navršava 24 obletnicu.

— Umro je u 56. godini života u Gradacu u Beloj Krajini, župa Novo mesto, brat Franjo Vinkšelj, starosta bratskog društva u ovom selu. Po zanimanju je bio trgovac. Njegov sokolski rad ostaviće najlepši trag među nama.

POZOR.

Sve sokolske župe i društva bratski obaveštavamo, da su izašle iz štampa proste vežbe za II. jugoslovenski svesokolski slet u Beogradu g. 1930. za članstvo i naraštaj. Narudžbe prima i izvršuje Pisarna JSS, Ljubljana, Narodni dom. Javite tačno, koliko primeraka poručujete. Cena pojedinom svesku Din 10.—, Sveska su četiri.

Vagica, odnosno valjar služi za gibanje nog. S palcem in kazalcem desne roke vrtimo valjar in dobimo brezhibno hojo.

VOJISLAV BOGIČEVIĆ (Tuzla):

Tiče se svih nas!

Prošle su godišnje skupštine, društva su poslala izveštaje, koji su ponekad samo približna slika društvenoga rada, ali se ipak iz njih može nešto naučiti, makar se radilo i o greškama u društvenom radu.

Tuzlanska župa unazad dve godine vrši stalno revizije društava. Naravno revizije tehničkog rada imaju kako informativan, tako i instruktivan karakter. Revizija rada upravnog odbora nije ponekad ni potrebna, kad je župa osvedočena, da su odnosi župe i društva i tačnost u radu — bez prigovora. Ipak je i ta revizija potrebna.

Naša župa zatražila je u najnovije vreme blagajničke knjige, belege i zapisnike sednica od svih društava i vrši detaljnu reviziju. — Posle pregleda stavljaju se društvu primedbe, a prepis sa završnim računom šalje se br. Savezu.

Ovde ću da nabrojim razne primedbe i opažanja, koja je župa učinila prilikom pregledanja, kako godišnjih izveštaja o radu, tako i blagajničkih knjiga. O primedbama tehničke naravi pišaće naš župski načelnik. Da se ne bi shvatilo, da je rad naših društava »pogrešan« (naprotiv), ja ću ovde istaknuti šta treba i kako treba da se radi.

Blagajna.

Svako društvo treba da ima blagajnički dnevnik od propisanog trgovačkog papira sa kolonama. Nije zgodno voditi prihoda i rashoda na jednoj stranici i neprekidno kroz celu godinu. Najbolje je, ako se prihodi iz knjige na levu, a rashodi na desnu stranu i to svaki mesec treba zaključiti i jednačak (višak ili manjak) preneti na idući mesec. Svaku priznanicu treba makar i naknadno vidirati starešina društva, obeležiti je rednim brojem i taj broj zavesti kod odnosnog izdatka i primitka u blagajnički dnevnik.

Bez obzira na propise organizacije potrebno je da revizori što češće pregledaju blagajnu, potpišu pregled i podnesu izveštaj na prvoj sednici koja dolazi.

Na kraju svakog meseca ili svakog trećeg meseca, treba odvojiti doprinos župi i Savezu, proknjižiti ga i odmah poslati.

U knjigama se ne sme ništa brisati, nego pogriješno tinton prevući i povrhu toga napisati pravilnu brojku.

Iz blagajničkih knjiga mora se da vidi, da je blagajnik ujedno i dobar ekonom, jer ne troškari i otklanja suviše izdatke.

Dugovi su slaba svedodžba blagajniku.

Ako je neko dao prilog, napiši njegovo ime u blag. knjigu, a od njega traži potvrdu za primitak, ako ih je više, napiši ih na potvrdu uz potpis starešine.

Blagajna mora biti tako vodena, da se pregled može izvršiti u svako doba. — Nikakvih pozajmica ne činite iz društvenih blagajni, jer to nije dozvoljeno i jer se time stvara nezadovoljstvo.

Iz zapisnika sednica mora se videti, dasu odnosi izdaci odobreni, a primitci primljeni na znanje. Darovaocima većih svota izdaje se pismo na zahvalnica.

Niko nije vlastan, da izdaje naređenja za isplatu većih i nepredviđenih izdataka, pa ni starešina, jer sa društvenim novcem raspolaže društveni odbor, koji ukupno snosi odgovornost.

Treba se čuvati nepotrebnih i velikih izdataka, kao što su velike potpore za posećivanje sletova, nabavljanje nepotrebnih stvari i knjiga. Sve

samo što je najpotrebnije, na sitnicama se šteti.

Da spomenem ovde zgodnu anekdotu: Išao ulicom Rotschild, koji je bio poznat tvrdica i po običaju uvek gledao predase. — Ulični dečaci poznavajući ga kao takvog, da ga iskušaju, bace pred njega jedan pfenig. Kad je Rotschild naišao, ugleda pfenig na zemlji, mirno se sagne i sa rečima: »Još jedan pfenig više u mom džepu.« spusti ga u svoj novčanik.

Prihod i rashod od priredaba treba u blagajni sa priznanicama u potankosti dokazati.

Delenje potpora vrši se samo u najnužnijim slučajevima i ako ima za to kredita.

Blagajnik je ujedno i matičar. Vodi tačnog računa o ubiranju članarine i odmah predlaže po isteku roka i opomeni neplatitiše na brisanje.

Dubioza ili neuterivih dugova ne sme biti.

Na kraju godine mora svaki blagajnik načiniti bilansu (završni račun) i predračun. Naravno završni račun treba da je verna slika ukupnog novčanog poslovanja i imovnog stanja društva. I jedno i drugo, treba da je potpisano od svih članova upravnog i nadzornog odbora.

Vrlo je zgodno, ako se pored blagajničkog dnevnika može voditi i druga knjiga u kojoj su svi primitci i izdaci razvrstani po stavkama. Kad to imamo, lako je načiniti i završni račun i proračun.

Mnoga društva ne vode inventara kako treba. — To mora biti posebno na knjiga, koju također pregleda revizijski odbor.

U inventaru treba svake godine vršiti stvarnu procenu i 10% otpise.

Uvek saberi po dva puta pojedine stavke.

Razne druge greške.

Mora se znati, ko prima društvenu poštu. Kod društava najbolje je, ako sva pošta ide preko starešine ili ako tajnik prima, nosi dopise sa odgovorima starešini na potpis. Ne zadržavaju dopise po džepovima, nego odmah rešavaju, i šalji. — Dopisi se vežu, pa je nepotrebno po istoj stvari otvarati nekoliko brojeva u delovodniku. Količina brojeva u delovodniku ne znače tačnost tajnika, nego da li je svaki dopis na vreme rešen i otpremljen.

Od svakog dopisa ostavlja kopiju, naročito od važnijih, na pr. novčane prirode, a ako nemaš pisane mašine, kupi knjigu kopija i piši tinta-om olovkom kroz indigo.

Za starešinu sme da potpisuje samo zamjenik starešine, pa je bolje, i ne kosi se sa organizacijom, ako potpiše manje važan dopis, sam tajnik u odsustvu starešine i zamjenika, nego li mesto njih dvojice bilo koji član odbora.

Župa je viša instancija i prema župi ne sme društvo radi pojedinih neslaganja i nesuglasica zauzimati stav pasivne resistencije. — Svaka nepravilnost i pritužba makar i protiv župe, ide preko župe Savezu. — Ne upućuj nikome ništa direktnim putem.

Kad god uhvatiš vremena, čitaj Organizaciju JSS; na d. snoj čistof strani pravi primedbe i beleži nedostatke.

Ima društava, koja nemaju ni jednog primerka Organizacije. Često se dešava, da društvo veoma nepravedno postupi prema pojedinim članovima. Ono ih bez provedenja disciplinskog postupka isključuje iz društva, ne javlja to župi, a na pritužbu neće da odgovara. —

se pa ne sme nikoli zgoditi, da ne izgubi prave iluzije.

Druga, najzanesljivija pot, a dražja, je brezdavnoća ta, da izkuša Sokolsko društvo pridobiti popolen inventar. Potem je lahko za dolgo dobo brez vsake skrbi. Za približno 10.000 Din si lahko Sokolsko društvo nabavi kompletan inventar z odrom vred. V eni sami sezoni od oktobra pa do marca je z dobro voljo in vztrajnostjo popolnoma vse poplačano.

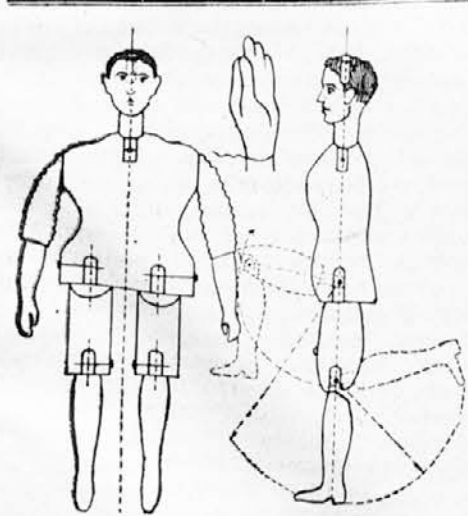
O osobju.

Število oseb, ki predstavljajo artistični del ansambla, se po potrebi izpreminja po vsakokratnih igrah.

Z vlogo Gašperčka je najbolj kočljiva zadeva in dela preglavice vsem še tako rafiniranim lutkarjem, kakaj Gašperček ni bedasto bitje, kakor ga splošno smatrajo.

Pesnik Miran Jarc meni o Gašperčku v nekem svojem prologu:

»Jaz sem, ki vse zapletam in razpletam, jaz sem, ki živ polet življenju dajem, če mene bi ne bilo, bi zaspali vsi igralci kot na gradu pravljicnem. Brez mene bi ostala žalost — žalost, brez mene se veselje — z dolgočasje in dolgočasje se vobrazji v moro, ki bo zgrnila se na vse človeštvo. Ker jaz sem vedno se vrteči človek, skakavec prek prepadoj, kjer že davno ubil bi se kdo drugi; jaz se smejem in z novim vzgonom smuknem, stečem, planem

2. Glava.

Glava je izrezljana iz trdega lesa. Oči so barvane ali steklene zaradi boljše imitacije s prirodnimi. Sredi glave in vratu zvrtamo luknjo 1'5 cm dolžine in 8 mm širine, skozi katero vtaknemo žico in jo priklapimo na sponko, nahajajočo se v sredini ramen. Barvamo glavo z oljnato barvo brez laka, da bolje odgovarja prirodnim polti. Glave večinoma kupimo.

3. Roke.

Roke so iz trdega lesa. Posebno pažnjo je treba posvetiti prstom, da

Ne govori o društvenim stvarima po čaršiji i ne iznosi ono što se na sednicama rešava. — Ne ogovaraj svoje drugove, nego ih poštuju po njihovu radu, makar i ne bili ravni s tobom po društvenom položaju.

Zapisnici i izveštaji sa godišnjih skupština, najbolje se ogledalo društvenog rada. Tajnice, čuvaj se fraziranja, ne ističi unapred koliko je sednica održano i koliko ima brojeva delovodnik, nego obuhvati sav rad, a ipak da izbegavaš ponavljanje i sličnost ostalim izveštajima.

Starom se odboru ne može dati razrešnica, ako revizori ne podnesu izveštaj, a toga ima mnogo.

Svaki prigovor, koji ti se učini, ne smatraj odmah ličnom uvredom, nego ga dobro izmeri, pa ako je dobronamerno učinjen, koristi se s njim.

Dati ostavku za svaku sitnicu, jeste slaba svedodžba o jačini svesti, a ako te hoće da izbace radi ličnih čifa, a u duši se osećaš pravim, ne puštaj svoje dužnosti gori od sebe, nego gledaj da dobro pobeđi zlo. Na koncu, sav je život borba. Mnoga društva ne vrše pravilnu selekciju radnika.

U tuzlanskoj župi od 350 učitelja i profesora, aktivno su zaposlena u

Sokolstvu samo devetorica. Dakle ni 3%.

Možda su tome krivi i odbori. To će pokazati vreme.

Ne otimaj se za čast, jer u Sokolstvu nema časti, iako pojedinci ponekad mogu u slabe ljudske svrhe iskoristiti svoje položaje, nego se pri maj dužnosti radi rada.

A ako vidiš, da ga nemožeš pravilno vršiti, ako si len (a ti to sam najbolje znaš) beži iz Sokolstva, jer će te Tvoj rad na koncu oterati. — Ako Te oteraju radi kakvih intriga, radi i dalje, a uraditi se može mnogo iako nisi u odboru. Budi vežbač, poslušaj i savetuj ostale članove!

Ne budi površan, niti opširan. — Vreme je novac. — Budi tačan, čitaj sokolsku lektiru, širi sokolsku štampu.

Eto na tđu ruku nekoliko opazanja i grešaka, a ako ih ima još popravljajmo ih.

Niko se nije bez greha rodio, a veliki je grešnik onaj, ko svoje greške ne nastoji uklanjati.

Svi mi podjednako radimo i grešimo, pa mislim da nikome neće biti na odmet ovo nekoliko reči.

Svi ljudi znaju sve, a jedan čovek zna malo.

IZ STAREŠINSTVA JSS

U Poznanj i Plzenj!

Svoj braći i sestrama.

Braća Poljaci zovu nas u Poznanj, gde će se ove godine u danima 28., 29., 30. juna i 1. jula održati poljski svesokolski slet uz saradnju svih sokolskih saveza, koji su udruženi u savez »Slovensko Sokolstvo«.

Došao nam je i poziv od bratske Čehoslovačke Obce Sokolske za učestvovanje na pokrajinskom sletu, koji je određen za dane 4. do 6. jula te godine u Plzenju.

Kad o ta dva poziva obaveštavamo svu braću i sestre, ujedno ih pozivamo, da se po mogućnosti u što većem broju odzovu bratskom pozivu, koji nas zove u posete među braću Poljake i među braću Čehoslovačke.

Iza našeg ujedinjenja nije bilo u našoj domovini ni jedne veće naše sokolske priredbe, kamo ne bi dospelo brojno odaslanstvo obaju bratskih naroda. Sada dolazi vreme, da im te bratske posete vratimo i da ih ujedno pozovemo, da nas g. 1930. posete na našem II. jugoslovenskom svesokolskom sletu u Beogradu, kojemu je tehničko vodstvo saveza »Slovensko Sokolstvo« priznalo naročitu važnost s time, da je za nj već odredilo utakmicu za slovensko prvenstvo, koja će naš slet visoko uzdići. Ovu veliku pozornost spram Jugoslovena ne smemo zabostaviti.

Troškovi za putovanje u Poznanj, za boravak i za povratak proračunani su od Ljubljane i do Ljubljane na 1500 Din za svaku osobu, a u Plzenj na 800 Din.

Bratski Vas pozdravljamo!

Zdravo!

Ljubljana, 15. februara 1929.

Starešinstvo Jugoslovenskog Sokolskog Saveza.

E. Gangl,
starosta.

Dr. Riko Fux,
tajnik.

Spremajmo se za II. jugoslovenski svesokolski slet u Beogradu godine 1930. — Jačajmo se!

Še više nad doline, na goré, od tam iz vrha pa se smejem, smejem dolincem, ki bore se jezni, divji, bore se za malenkosti, za nič, in vem, da vsi njih boji in napori so igrice otročje solze, kajti le smeh na gori je brezčasen, večni!

Iz tega sledi, da je Gašperčeva naloga prevzeta nad vsak dvom. On je tisti, ki vse zapleta in razpleta in skrbi za oddih, zabavo in smeh, zakaj »sen je naše vse življenje, v ta sen je treba vlti hrepenenje«.

In brez Gašperčka bi bilo življenje res pust.

»Dandanes res je vse tako nestalno in človek je nemiren, bloden, toda umetnost spet ga zbere, vpojoji.« In človek pride, da si ogleda vojaške študente, postopake in berače, služabnike, čarovnike, graščake, dvorjane, prince, kraljeviče, kalife, modrijane in proroke in samo vrage, pa duhove dobre, in še domače živali ter zveri.

Toda vsi skupaj ne odtehtajo toliko, kakor naš Gašperček. Kaj bi storili brez njega? Znanost, učenost, diplomacija, odkritost, šaljivost, poštenost, dobrotost... to so lastnosti njegove. Zaradi tega je tudi tako priljubljen, da ga ni para.

»Vse znati — to pa pravi se, poznati pravzroke naših čustev in želja. Vse znati — pravi se, imeti moč nad svojo voljo in telesom svojim!«

Kje je tisti igralec, ki bi znal podati vse te lastnosti z ono prostodušnostjo, le njemu prirojeno? Lačen in žejen je pa ob vsaki priliki, menda zaradi prestanih naporov.

Večkrat sem kolebal v negotovosti, ali ne bi kazalo izpremeniti te osebnosti z našim Pavlihom. Toda prišel sem do zaključka, da naš Pavliha z daleka ne prekaša Gašperčka, razen v svoji neumnosti in nerodnosti. In prekrstiti Gašperčka kar tako enostavno v ime Pavliha bi bila krivica, storjena emu in drugemu. Zakaj njihova značaja se ne izpopolnjujeta, kvečjemu razdružujeta. Obe njuni figure na odru bi pa prav gotovo predstavljali prizor za bogove.

Na tem polju čaka še našo lutkovno literaturo hvaležnega dela.

Zaradi prekompleksiranosti manipulacije z nitmi (Gašperček jih nima nič manj kot 9) bi priporočal vodjem odrov, da si zbere omega člana, ki naj bi vodil Gašperčka, drugega zopet za recitacijo. Oba pa morata biti povsem orijentirana o poteku igre. Kdor recitira Gašperčkovo vlogo, mora na vsak način imeti višji glas. Ker je ta vloga najbolj važna in skoz zanimiva, sem se namenil do daljše razlage.

Ni še s tem rečeno, da je treba zanemarjati druge vloge. Če hočemo računati na uspeh, moramo pri podajanju raznih značajev paziti na vse še tako malenkostne vloge. Dobri

X. glavnu skupštinu JSS sazivljamo za dane 23., 24. i 25. mart 1929. na Sušak.

RASPORED.

U subotu 23. marta pre podno dolazak delegata i članova starešinstva JSS. Odmah posle dolaska legitimiranje delegata u župskoj pisarni (Sokolski dom).

U 14.: Sednica zbora župskih načelnika u građanskoj školi.

U 14.: Sednica prosvetnog zbora i sokolskih novinara u građanskoj školi.

U 14.: Sednica narodno-odbrambenog odeluka u građanskoj školi.

U 21.: Svečana pozorišna predstava ili kinematografsko prikazivanje filma »VIII. svesokolski slet u Pragu 1926. god.« (Za delegate neobvezatno.)

U nedelju 24. marta: U 7-30.: Nastavak sednice zbora župskih načelnika.

U 11.: Svečano otvorenje Sokolskog doma i otvorenje sokolske prigodne izložbe. (Za sve delegate obvezatno.)

U 13.: Zajednički ručak u podrumu Sokolskog doma.

U 15.: Sednica kandidacionog odbora u građanskoj školi.

U 16.: Pouzdani zbor svih delegata u građanskoj školi.

U 21.: Svečana sokolska akademija u Sokolskom domu. (Za sve delegate obvezatno.)

U ponedeljak 25. marta: U 8-30.: X. glavna skupština JSS u Sokolskom domu.

Raspored glavne skupštine:

1. Izveštaj staroste.
2. Izveštaj tajnika.
3. Izveštaj načelnika.
4. Izveštaj blagajnika.
5. Izveštaj gospodara (proračun).
6. Izveštaji odeluka i to redom: a) statistički; b) lekarski; c) prosvetni; d) za odlede; e) željeznički; f) građevni; g) redakcijski; h) socijalni; h) narodno-odbrambeni.

Bratski Vas pozdravljamo!

Zdravo!

Ljubljana, 15. februara 1929.

Starešinstvo Jugoslovenskog Sokolskog Saveza.

E. Gangl,
starosta.

Dr. Riko Fux,
tajnik.

IZ PROSVETNOG ODBORA JSS

SEDNICA ZBORA ŽUPSKIH PROSVETARA I SOKOLSKIH NOVLNARA.

Prilikom ovogodišnje glavne skupštine JSS na Sušaku održaće se u subotu 23. marta u 14 sati u građanskoj školi udružena sednica zbora župskih prosvetara i sokolskih novinara. Upozoravamo braću župske prosvetare i novinare na tu sednicu i molimo, da učestvuju u punom broju. Dnevni red sednice biće sledeći:

1. Izveštaj predsednika saveznog PO.
2. Izveštaj predsednika župskih prosvetnih odbora o stanju prosvetnog rada u njihovim župama. (Te izveštaje moraju pre svega dati one župe, koje nisu bile zastupljene u Saveznoj prosvetnoj školi, to su župe: Beograd, Cetinje, Kragujevac, Niš, Novi Sad, Novo mesto, Split, Šibenik, Tuzla i Veleiki Bečkerek.)
3. Razgovor o Saveznoj prosvetnoj školi. (Ponesite brošure sobom!)
4. Razgovor o jubilejnom almanahu.
5. Predlozi za sokolski prosvetni rad u buduće.

7. Predlozi odbora i starešinstva JSS.

8. Predlozi župa.

9. Hitni predlozi.

10. Određenje radnog programa za 1929. god. (Poznanj, Plzenj.)

11. II. jugoslovenski svesokolski slet 1930. god. u Beogradu.

12. Izveštaj revizora računa.

13. Apsolutorij starešinstvu JSS.

14. Saziv III. Sokolskog Sabora.

15. Izbor starešinstva JSS.

16. Eventualija.

U noći i 26. marta: Odlazak delegata.

Članovi glavne skupštine jesu delegati župa i članovi starešinstva JSS. — Svaka župa šalje za svakih 500 članova i članica u župi udruženih društava po jednog delegata. Broj delegata jedne župe ne sme biti veći nego što to dozvoljava razmer doprinosa, uplaćenih Savezu za minulu godinu (čl. 13. Sav. prav.).

Svi predlozi župa imaju se predložiti starešinstvu JSS najkasnije 14 dana pre glavne skupštine, t. j. do 10. marta 1929. inače će se o njima raspravljati samo onda, ako im skupština prizna hitnost.

Svi delegati moraju imati legitimacije potvrđene od župskog starešinstva, a sobom neka ponesu svečane odore da mogu prisustvovati otvorenju Sokolskog doma.

Župe imaju da prijave delegate do 14. marta 1929. starešinstvu JSS i starešinstvu sokolske župe »Rijeka« na Sušaku, da im se spremi konačište. Do ovog dana moraju se delegati javiti i za zajednički ručak, a ta prijava će vezati dotičnu župu za naplatu ručka iako dotični delegat, koji se zanj prijavio, neće istome prisustvovati. Cena ručka za osobu bez pića 30 Din.

6. Izveštaj saveznog novinara i razgovor o sokolskom novinarstvu i štampi.

7. Slučajnosti. Pojedine bratske župe, odnosno njihove PO pozivljamo, da pošalju eventuelne predloge starešinstvu JSS najkasnije do 15. marta t. g. Izveštaji župskih PO neka budu po mogućnosti što kraći, sadržavaju neka samo najbitnije stvari i moraju biti pisani.

Ovaj poziv u Sokolskom Glasniku važi umesto svakog drugog pismenog obaveštenja. Zdravo!

Prosvetni odbor JSS.

Sestra Renata Tyrševa i proslava sv. Vavla u Pragu.

Ljubljanski dnevnik »Slovenec« objavio je 8. februara t. g. netačan izveštaj o saradnji sestre Renate Tyrševe kod proslava 1000 godišnjice sv. Vavla u Čehoslovačkoj republici. Prikrivajući izveštaj tako, kao da bi sestra Renata Tyrševa, kćerka Fugnerova i udova po dr. Tyršu, osnivaču Sokolstva, saradivala kod sleta Orlova u Pragu, odnosno da je u dotičnom odboru. Stvar je drukčija, zato ju za sokolsku javnost objašnjujemo.

lutkovega gledališta Sokolskoga društva Ljubljana I, ki so prav zanimivi v pogledu širjenja to ustanove med sokolska društva in spoznanja njenega ustrojstva.

Čl. 2. Odsjekov namen je širiti to za društvo novo panog prosvete med mladino s tem, da prireja pri lastnem društvu lutkove predstave plemenitoga značaja v svrhu izpopolnitve in oplemenitve vzgoje televadeće mladine, da širi v prvi vrsti zanimanje do lutkove literature tudi z gostovanji na deželi, v drugi vrsti pa pomore lastnemu društvu k većjemu gmotnemu uspehu.

Čl. 4. Članstvo. Sodelujoč član lutkovega gledališta postane lahko vsak član kakega sokolskoga društva, ki ima veselje in vztrajnost do sodelovanja in udeleževanja pri lutkovem odru bodisi kot igralec, funkcionar in svetovalec. Poleg splošnih članskih pravic, izvirajočih iz sokolskih pravil sploh, izvršuje vsak član odsaka svojo glasovalno pravico pri volitvi odsjekov odbora ter ima pri njegovih sejah posvetovalno pravico. Obiskovanje vsakokratnih izkušenj lutkovega odrasmatraj vsak član kot svojo prvo dolžnost in ravnanje brez pogoja po navodilih vodje lutkovega odras.

Čl. 5. Uprava. Odsjek upravljajo: odsjekov odbor in tehnično vodstvo. Predsednika imenuje glavni odbor.

U Čehoslovačkoj republici proslavice ove godine na svečan način 1000 godišnjicu smrti kneza Vavla. Tu proslavu hteli su neki iskoristiti u političko-propagandističke svrhe. Čehoslovačka javnost se tome uprla, jer to neka bi bila svečanost čitavog naroda, a ne samo jedne političke stranke. Zato su u Pragu osnovali svenarodni odbor za proslavu 1000 godišnjice smrti kneza Vavla, u kojem su svi najodličniji vode naroda, među njima i primator Praga brat dr. Baxa i sestra Renata Tyrševa. Predsednik ovog odbora je predsednik Narodnog saveta A. Prokúpek, u odboru još su Sokoli braća dr. Hodža, Malypeter, dr. Hajn, Hlavacek, dr. Preiss i guverner Pospisil. Ovaj odbor nema ništa zajedničkog s partijskim priredbama, koje će se vršiti u proslavu sv. Vavla.

Da će vam biti jasno stanovište bratskog čehoslovačkog Sokolstva spram ovih proslava, navodimo ponovo zaključke odbora ČOS od 8. decembra 1928, koji glase:

1. Ne možemo učestvovati nijednoj priredbi, koju priređuje čehoslovačka pučka stranka ili njen privesak Orlovi.

2. Ne možemo dopustiti, da se iskoristi proslava 1000 godišnjice smrti kneza Vavla u stranačko-političke ili netrpeljivo-verske svrhe.

3. Moramo raditi na tome, da će izvršavati Svenarodni odbor svoje zadatke, koje je preuzeo, t. j. da stoji na čelu svenarodnih i svedržavnih proslava, da je nepartajčan i da će uklopiti iz programa sve, što bi imalo verski ili političko-stranački značaj. Ne ka se nas kod toga dobro razume: priznajemo potpuno pravo sviju vernika, da proslave sv. Vavla na svoj način, kako god žele.

4. Kao uvek, hoće i sada Sokolstvo učestvovati svetovavslavskim svenarodnim proslavama te hoće i aktivno saradivati. Političko-stranačkim priredbama pa ne može prisustvovati.

Naši Sokoli u Mađarskoj.

Pod tim naslovom je objavio ljubljanski dnevnik »Jutro« u broju od 26. februara t. g. dopis Sokolskog društva Ljubljana I (Tabor), koji je na taj način dakle dospio u javnost u isto vreme, kao što ga je primilo starešinstvo JSS službenim putem u rešenje. Ko god je prouzročio, da je došla stvar u javnost pre, nego je bila rešena na nadležnom mestu, skrivio je, ako je Soko, organizacijski prestupak, kakav je bio do sada u disciplinovanim našim redovima nepoznat.

Budući su takvi prestupci u poslednjoj godini učestali i zauzeli ko zna koje nepravde forme, bilo je starešinstvo JSS prisiljeno, da se posluži u odbranu svog ugleda, zaključka sednice odbora JSS od 12. decembra 1926. u Ljubljani, a koji glasi:

»1. Pripadnicima JSS zabranjuje se javna kritika delovanja JSS, odnosno pojedinih funkcionara tako dugo, dok kritičar nema posvema tačnih i pouzdanih podataka o svojim tvrdnjama i dok se odnosno pitanje nije pre definitivno rešilo ili bar pokušalo rešiti pred kompetentnim sokolskim forumom.

2. Ako sokolski list unatoč ovome zaključku donese nekontroliranu kritiku, koja ne bazira na stvarnim razlozima, to će se na zahtev JSS, odnosno na zahtev tangiranih sokolskih funkcionara, spram urednika lista ili pisca disciplinarno postupati. Isto vredi u još većjoj meri za pisce u političkim listovima, ako se ustanovi njihov identitet.«

Istrazi, koja je uvedena na temelju ovog zaključka odnosno propisa, moguće će uspeti pronaći krivca. S

Odsjekov odbor tvori: predsednik, njegov namestnik, vodja odras, tajnik, blagajnik, gospodar in arhivar, scenograf, dramaturg, novinar, reditelj ter dva namestnika odbornikov.

Čl. 6. Tehnično vodstvo. Strokovno in tehnično delovanje leži v rokah vodje lutkovega odras, ki ga voli odsjekov odbor. Vodja sme določiti v tehnično vodstvo 2 ali več članov, sposobnih igralcev, da ga podprejo po svojem najboljšem znanju in vestnosti. V tehnično vodstvo spadajo: scenograf, gospodar, arhivar in dramaturg. Tehnično vodstvo presoja potrebe odsaka iz strokovnega stališča, sestavlja delovni program, vzporedno predstav, določa vsakokratnega režiserja in inspicijenta ter stavlja po svojem vodji primerne predloge odsjekovemu odboru, v njihovih slučajih sme sam vse potrebno odrediti, da se prepreči zastoj, kar pa poroča odsjekovemu odboru v svrhu naknadne odobritve.

Čl. 7. Dolžnosti odbornikov. 8) Gospodar in arhivar vodi in oskrbuje odsjekov inventar. V to svrhu si sestavi točen pregled vsega inventarja, preskrbuje cenike, seznane iger in lutk itd. Odsjekov inventar (oder, kulise, omare, lutke itd.) mora biti vedno v najlepšem redu. Pred vsako predstavo in po njej ali po izkušnji mora absolutno vse pospraviti na svoje prvotno mesto. Skrbi za ved-

tim objavljivanjem dopisa je došlo do nepotrebnog uzrujanja u sokolskoj i ostaloj javnosti, što bi bilo lako izostalo, da se je dopisnik informirao na nadležnom mestu, što je u Ljubljani svaki trenutak moguće, ako već nije mogao sačekati službenog rešenja te stvari.

Da prikazemo sokolskoj javnosti pravo stanje stvari i u svetlu istine, donosimo ispravak starih JSS, koji je bio objavljen i u »Jutru«.

Izjava Sokolskog društva I. u Ljubljani je građana na potpuno krivoj osnovi. Naše olimpijce nije pozvala na utakmice u Budimpeštu mađarska telovežbačka federacija, kako je nepravilno izvestio dopisnik u »Jutru« od 22. februara, jer te utakmice po našem znanju u Budimpešti uopšte neće ni biti. I na utakmice, kojih nema, nije moglo dobiti starešinstvo JSS zvaničan poziv od nikoga, dakle ni od spomenute federacije, zato pak nije moglo dati ni svoje odobrenje, a ni zabranu za učestvovanje.

Na telovežbačkoj utakmici u Amsterdamu godine 1928. nastupila je uz vrstu JSS i COS i mađarska vrsta, koja je postigla predposlednje (10) mesto. Tamo su se mađarski takmičari upoznali i s našom braćom, što je razumljivo samo po sebi. Videli su brata Štuklja i brata Primožića, čija savršena izvedba vežbi ih je zadržala. Jedan od tih mađarskih takmičara je član gimnastičkog kluba (društva) u Budimpešti, koji kani 3. marta prirediti svoju telovežbačku akademiju, kao što ih priređuju naša društva (Akademija nije utakmica!). I brat Štukelj je dobio od toga kluba ljubazan poziv, da dođe na tu akademiju u Budimpeštu, gde neka bi nastupio, da pokaže i Mađarima u njihovom glavnom gradu i u krugu svojih poznatih iz Amsterdamu, što zna. Poziv bio je sasvim privatnog značaja, a unatoč tome nije se htelo brat Štukelj sam odlučiti, već je poslao poziv tehničkom odboru JSS, da on odluči.

Pa i tehnički odbor JSS nije odlučio sam, već je stvar predložio u konačno rešenje starešinstvu JSS, koje je o njoj raspravljalo u svojoj 42. sednici 28. januara 1929. Na predlog i motivaciju jednog od članova starešinstva JSS stvorene je zaključak: »Budući je poziv potpunom privatnog značaja, nemamo uzroka, da ne bi dopustili bratu Štuklju i bratu Primožiću, koji bi se mu priključio, nastup na toj akademiji. Nastup ima sasvim privatnog značaja. Nisu dakle spomenuta braća nikakvi izaslanici Saveza ili društva, već se samo privatno odazivlju pozivu, koji su isto tako samo privatno i primili.« — O tom zaključku je brat savezni načelnik obavestio brata Štuklja u listu od 11. februara 1929. Sva predmetna korespondencija je u rukama brata Štuklja, koji se na temelju toga zaključka odlučio, da se s bratom Primožićem odazove pozivu — niko od njih pod tajnim plaštem »kavog-sportskog društva«, od kojih pa nijedan neće naneti nečasti sokolskom imenu, o čemu smo svi uvereni.

Nešto slična dogodilo se godine 1924. iza olimpijade u Parizu, kad su našega prvaka, istog brata Štuklja pozvali Finci u svoju domovinu. Onda se nije niko uzrujavao, već je sva naša javnost odobrivala, da se brat Štukelj odazva pozivu Finaca.

Ako se Englezi živo zanimaju za sokolski telovežbački sustav i žele svoj sport preustrojiti na temelju poučavanja toga sistema, ako Francuzi uvode u svoju vojsku telesno vaspitanje na osnovu toga sustava, ako su Japanci pozvali braću čehoslovačke Sokole kao instruktore za telesno vaspitanje u svoju domovinu, iako sada mađarsko gimnastičko društvo želi videti dvojicu naših najboljih takmičara, da se na živom primeru uvjere o

savršenosti sokolskog telesnog vaspitanja, je to dovoljno jasan dokaz, da si naš sokolski telovežbački sustav poredonosno osvaja čitav svet, što nam mora biti samo u ponos i u čast. I narod, koji nam nije prijatelj, mora dobiti poštovanje te — ako hoćete — i strah spram nas, kad će videti i spoznati, gde je ogromna moć našega zdravlja i naše moralnosti.

I ako govorimo u sokolskom programu o našem putu, koji vodi iz Jugoslovenstva u Slovenstvo i odavde u Čovečanstvo, vidimo iz gornjih navoda, da si radom već utiremo taj put, pridobivajući svom imenu i imenu svoje domovine čvrste pozicije i priznanje po čitavom kulturnom svetu. Ko — osim Sokolstva — može još pokazivati na takve uspehe?

Što se tiče prijema mađarske telovežbačke federacije u međunarodni telovežbački savez, moramo utvrditi činjenicu, da je ta federacija već primljena u taj savez. Protiv prijema glasila je COS i njoj se je pridružio u bratskoj uzajamnosti JSS, a većina je pobedila: za 14 glasova, protiv dva glasa.

Ako uzmemo u obzir tu činjenicu, javljaju se dva pitanja: ili da COS i mi ostanemo u međunarodnom telovežbačkom savezu ili pak da istupimo iz njega i time onemogućimo saradnju Sokolstva na budućim međunarodnim utakmicama? Što je bolje za nas i za narod, u čije ime se borimo za pobjedu: da postanemo osamljeni i odvojeni ili pak da ustrajemo u borbama za pobjedu i priznanje sokolske ideje po čitavom svetu?

ŽUPA ZADAR-ŠIBENIK

TEHNIČKI RAD ŽUPE ŠIBENSKO-ZADARSKE.

(Izveštaj brata načelnika na glavnoj skupštini župe 24. II. 1929.)

U minuljoj godini tehnički rad nije ni izdaleka bio onakav, kakav bi trebao da bude, pa ne tražite krivdu kod T. O., jer je vama svima dobro poznato, da u našoj župi vlada velika oskudica na prednjacima. Od te bolesti ne samo da boluje matično društvo, a s njime i T. O., nego i ogromna većina društava.

Na lanjskom zboru društvenih načelnika, bio se T. O. nekako konstatao, no iza ne dugog vremena počeo je jedan član za drugim otpadati, tako da sam na svršetku školske godine ostao potpuno sam, bez ikakve druge pomoći. Odlaskom brata Zimera iz Šibenika, verujte mi, da je T. O. mnogo izgubio, a ja sam izgubio sam upravo desnu ruku. Ovom prilikom nesmem mimoići, a da s ovog zbora ne zahvalim bratu Zimeru na njegovom upravljanju sokolsko-pozitivnom i stručnom radu, željom da se ponovno povrati među nas. Isto tako moram da zahvalim i bratu Luki Piliću, koji me ovač osamljenog iako nije stručnjak svačkom prigodom vrlo susretljivo potpomaga.

Da se ovoj našoj nestašici na prednjacima ipak donekle doskoči, obratio sam se bratskom T. O. JSS, da nas pripomogne jednim bratom saveznim prednjakom, koji će po društva održati društvene prednjačke tečajeve. I zbilja bratski T. O. JSS shvatio je ovu važnu činjenicu, pa nam je hvalevredno izišao u susret poslavši nam saveznog prednjaka brata R. Bana, koji je već održao prednjačke tečajeve u Šibeniku, Kninu i Drnišu.

smotavši se u uzao, gledajući u more. »Visoko na nebu sjalo sunce, a gore su žarom odasale do neba, i valovi su udarali divlje o kamenje...«

»A pećinom, u tmini i peneći se, jurio potok u susret moru, šumeći po kamenju.«

»Sav u beloj peni, sed i silan, rezao je goru i padao u more, srdito zavijajući.«

»U jedared u onu pećinu, u kojoj se smotala Belouška, pao je s neba Sokol s razbijenim grudima, s krvlju na perju...«

»S kratkim ciklom padne on na zemlju i mućio se prsima u nemoćnom gnjevu o tvrdi kamen...«

»Belouška se prepene, odplazi brzo, no doskora razabere, da će ptica živeti još dvesti časa...«

»Doplazila bliže ranjenoj ptici i zasići joj ravno u oči:«

— »Što, umireš?«

— »Da, umirem! — odvratila Sokol, uzdahnuv duboko. — Ja sam častno živio!... Poznam ja sreću!... Hrabro sam se borio!... Vidio sam nebo... Ti ga nikad tako blizu ne ugledaš!... Eh, ti bjednica!«

— »Nu, pa što — nebo? — prazan prostor... Čemu da puzem onamo? Meni je ovde prelepo... toplo i vlažno!«

»Tako je Belouška odvrtila slobodnoj ptici i nasmejala joj se u duši radi njezinoga buncanja.«

S obzirom na sve ovo, što smo napred rekli, najodlučnije odbijamo svako sumnjičenje i podvaljivanje, kao da ne bi bili svesni svoje velike odgovornosti, koju nosimo u svojoj dubokoj svesti spram naroda, Sokolstva i Slovenstva. Zbog toga, da se tom prilikom bez potrebe pokreće pitanje poslednjih utakmica za slovensko prvenstvo g. 1926. u Pragu, kad bi Sokolsko društvo I. u Ljubljani među svojim vlastitim članovima lako dobilo sve potrebne informacije.

S time je u dnevnim novinama o tom predmetu naša reč zaključena. Zao nam je, da moramo govoriti o internoj stvari javno, ali to nije naša krivda. Želimo, da bi bilo s time kraj javnoj polemici.

U Ljubljani, 26. februara 1929.

Starešinstvo JSS.

Napomena uredništva: Uredništvo neće dopustiti, da se o tom ili sličnom predmetu razvije polemika ili pišu članci, dok god disciplinski postupak, koji je uveden, ne reši tu stvar. Do tog vremena neće odgovarati ni na event. upite, proteste ili što slično.

IZ UPRAVE

ŽUPE, DRUŠTVA, SESTRE I BRACU PRETPLATNIKE MOLIMO, DA NAMIRE ZAOSTALU PRETPLATU, A ZA TEKUĆU GODINU DA DOZNAČE BAREM DIN 20 UNAPRED NA RAČUN PRETPLATE (DIN 50). NAŠ RAČUN KOD POST. ŠTED. JE 10.932.

IZ NAŠIH ŽUPA

Zalim što se dulje ne može da zadrži u našoj župi, pa da tako u svim društvima redom održi tečajeve. T. O. kod ovog započetog rada neće se zadovoljiti, već i dalje nastavi, naide li i kod ostalih društava na razumevanje, jer ovo je jedini način, kojim ćemo tehnički podignuti društva do prave sokolske visine. Zato treba u prvom redu shvaćanja i razumevanja sa strane starešinstva pojedinih društava, jer inače sva nastojanja T. O. će ostati iluzorna. Starešinstva pojedinih društava treba da su na čistu, da bez dobrih prednjaka nema i ne može biti govora o opstanku društva. Treba, da se jednom za uvek rešimo toga, da sokolska društva budu samo za paru, ili slično, a da se u istima ne vodi računa o telovežbi. Jedino gajenjem telovežbe, postajemo i ostajemo sokolska društva. Društva, koja uopšte ne gaje telovežbu, ta će života riti 1, 2, pa čak negda i 10 godina, a onda će malo po malo da i ugasnu. Iz povesti českok Sokolstva i to još za života našeg neumrlog učitelja Dr. Miroslava Tyrša, imamo jednu činjenicu, pred kojom moramo da stanemo i da se zamislamo, a ta je, da je god. 1867. kod českok Sokolstva ugaslo 57 društava. A zašto? Svojim istraživanjem. Dr. Miroslav Tyrš je došao do te važne konstatacije, da su ugasla sva ona društva, koja su bila osnovana u momentu entuzijazma ili na ustuk drugim društvima, ona, koja su bila osnovana za paru, a poglavito pak ona, koja nisu imala prednjačkih rova. Takvih žalostnih činjenica imamo i mi u našoj župi, pa su lanjske godine prestala društva. Ist nakon jedne godine života. Nin nakon četiri i Stanakovi nakon sedam. A zašto? Upravo zato, što u nijednom od ovih društava nije bilo ni jednog prednjaka ili barem vežbača, koji bi donekle znao, ba-

rem davati inicijativu sokolskog rada. Ista sudbina čeka u što skorije vreme i društvo Tiješno nakon 24 godine opstanka i to s istih razloga. Dok su u predratna vremena takva društva mogla bitisati, danas malo po malo venu, dok kao osušena grana sama ne otpadne.

Rad, kojeg je T. O. u prošlog godini, prema zaključcima zbora društvenih načelnika izvršio, kretao se u glavnom oko pregleda društava, I. okružnog sleta u Biogradu na moru i VIII. župskog sleta u Drnišu.

Stojeći na stanovištu, da se čim obilaženjem društava, može postići aktivniji tehnički rad po društvima, počelo se tim radom u I. okružnog meseca maja. Prvo je pregledano, kao najbliže društvo Vodiće i to 17. maja. Ovo društvo pokazuje puno volje za rad i trudi se iako nema dobrog i ispitnog prednjaka, da u koliko može udovolji zahtevima TO. 20. maja, pregledano je društvo Drniš. Ozbiljno je shvatilo svoj zadatak, osobito radi priprema za slet. Nema ženskog članstva, vežba dobro i kategorije su mu disciplinovane. 10. juna pregledana su društva Betina, Tiješno i Murter. Tiješno potpuno neaktivno, a opazilo se, da nema mnogo volje za drugi rad. Ima svega 20 članova. Ne popravi li se u ovoj godini, TO će ga iz svoje evidencije brisati. Betina je također tehnički potpuno neaktivno, ali tu neaktivnost pokazuje jedino usled toga što nema svojih prostorija. Da imaju volje za rad, najbolji dokaz je taj da su već pod krovom sa svojim skromnim domom. Murter je prilično aktivno, i radi ozbiljno, u koliko mu prilike vežbaone dopuštaju, najbolji dokaz, da je pristupilo natecanju u Biogradu s članstvom i naraštajem. 24. VI. pregledano je društvo Knin. Jedino društvo, koje sistematski radi (u I. okružju), a to s toga što ima dobrog prednjaka. Nema muškog ni ženskog članstva. Kistanje i Siverić nisu pregledana, a to zato što je Kistanju bio najavljen pregled, pa je zatražilo odgovor usled odsutnosti načelnika. Kasnije nije bio niko više u TO na raspoloženju pa ga se nije moglo pregledati. Siverić isto nije pregledan, a to zato što nakon odlaska brata Zimera nije bilo više na raspoloženju članova TO i nije imao tko da ga pregleda.

Od priredaba smo imali I. Okružni slet u Biogradu n. moru, 17. juna, skopčan sa lakatletskim natecanjem. Od 9 društava, koja pripadaju II. okružju, pristupila su natecanju (sa članstvom) samo 4 društva i to Biograd sa jednim odelom i 3 pojedinca, Filip-Jakov s jednim odelom. Benkovac 8 pojedinca i Murter 4 pojedinca. Ukupni broj takmičara 22. — Procenat društava 21%. Brojevi, koji ni najmanje ne zadovoljavaju, uzme li se u obzir, da se svako društvo moralo takmiti, a za uvežbanje članstva u propisanim disciplinama nije trebalo ni sprava ni velikog tehničkog znanja, a niti sokolskih vežbaonica. Sve se to moglo uvežbati pod vedrim nebom: Nikakav izgovor ovde nije opravdan, već je jedino opravdano iskreno priznanje, koje je svako društvo trebalo da učini, a to je slaba volja za rad. Kod natecanja sa naraštajem pristupila su još i društva Preko sa 1 pojedincom i Novigrad sa 4 pojedinca. Izim ova dva još su se takmila Biograd sa 3 pojedinca, Murter sa 4 pojedinca i Benkovac sa 1 pojedincom. Ukupno takmičara naraštajaca 13. Broj takmičara još je porazniji nego kod članstva. Rezultati kod članstva su sledeći: 1 100%, nad 80% 12, od 70—80% 2, ispod 70% 7. Kod naraštaja: 100% 1, nad 80% 6 od 70—80% 1, ispod 70% 5. Dok su rezultati članstva zadovoljavajući, kod naraštaja ni najmanje ne zadovoljavaju. (Trčanje

je kod naraštaja najgore bilo, tako da velika većina dobiva nulu. Kao kod članstva tako i kod naraštaja najbolje je društvo Biograd. Na javnoj vežbi je istupilo: članova 37, članica 8, m. naraštaja 25, ž. naraštaja 15, dece 50 te jedan odel članova na preči i to iz Biograda. Javna vežba je zadovoljavajuća. — Povorka se sastojala iz: 4 zastave, 1 sokolske glazbe iz Benkovca, članova u svečanoj odori 39, u građanskom odelu sa značkom 48, m. nar. 28, žen. nar. 12 i m. dece 54. Ukupno 205 osoba učestvovalo je u povorci.

18. i 19. augusta održan je slet sa lakatletskim natecanjem u Drnišu. Pripreme i vodstvo ovog sleta bilo je u rukama prednjačkog zbora sokolskog društva u Drnišu. Natecanju članstva pristupila su od 7 društava I. okružja samo društvo Drniš i Šibenik; i to Drniš sa 1 odelom, a društvo Šibenik sa 2 pojedinca i pet pojedinke. Ovde se najviše ispoljila nestašica prednjaka, pa da nam TO bratske sokolske župe u Splitu nije najspremnije izišao ususret sa sedmoricom svoje najbolje braće i 2 sestre takmičenje se ili ne bi bilo uopšte moglo održati ili bi se silno zavuklo. Na ovoj bratskoj susretljivosti bratska hvala. Rezultati takmičenja su sledeći: Odel Drniš I. mesto sa 274:50 tačaka; pojedinci: I. mesto Kulušić Radovan Drniš 55:5 tačke, II. mesto Mudrić Šimo Drniš 53 tačke, III. mesto Zlatoper Pero Šibenik 44:50 tačke. Kod članica: I. Bakašun Dragica 36:25 tačke, II. Hrkalošić Danica 32 tačke, III. Dunčić Pina 31:50 tačke, sve tri iz društva Šibenik. Ovi su rezultati zadovoljavajući.

Kod naraštajskog natecanja nastupila su društva Drniš, Knin, Odio drniškog Sokola Tepljuh-Biočić i Šibenik, i to: Šibenik jednim odelom m. naraštaja višeg razdela i jednim odelom m. naraštaja nižeg razdela i 5 pojedinaca, ž. naraštaja 4 pojedinke, muške dece 2 odelja i 2 pojedinca. Društvo Knin jednim odelom m. naraštaja višeg razdela, ž. naraštaja 2 pojedinke i 1 odelom m. dece. Seoski odel Tepljuh-Biočić: jednim odelom i jednim pojedincom m. naraštaja nižeg razdela, 2 odelja i 1 pojedinac m. dece. Društvo Drniš sa 5 pojedinaca m. naraštaja višeg razdela, žen. naraštaja 2 pojedinke; i jednim odelom m. dece. Ukupni broj takmičara m. naraštaja 17 višeg razdela, 18 m. naraštaja nižeg razdela, ž. naraštaja 8, m. dece 40, t. j. ukupno naraštaja i dece 83. — Kod višeg razdela muškog naraštaja I. je odel društva Šibenik, sa 226:5 tačaka ili 73:77%, II. odel Knin sa 205:50 tačaka ili 66:29%. Pojedinci: I. Marić Zvonimir, Knin, 41 tačku ili 82:50%, II. Vojvodić Gjurro, Knin 41 tačku ili 82%, III. Antunac Ivo Šibenik, 40 tačaka ili 80%. Kod nižeg razdela, I. mesto dobiva Šibenik sa 194 tačke ili 63:19%, II. odel Tepljuh-Biočić sa 114:25 tačaka ili 36:97%. Pojedinci: I. Novak Juraj Šibenik 33 tačke ili 82:50%, II. Pekas Stipe i Grubišić Marijan iz Šibenika obo 33 tačke ili 82:50%, III. Trashiani Dario Šibenik 32 tačke ili 80%. Kod ženskog naraštaja nije bilo odelja. I. je Strkalj Domina Šibenik 40 tačaka ili 100%, II. Mudronja Vilma Drniš 39 tačaka ili 97:50%, III. Budiša Anđa Drniš 77:50 tačaka ili 93:79%. Kod m. dece pobedio je odel Knin sa 181:50 tačke ili 95:50%. Ovi rezultati zadovoljavaju. Jedino ne zadovoljava procenat društava, koja su pristupila takmičenju.

U povorci je učestvovalo: 21 konjanik, 9 zastava, 5 glazba, članova u odori 67 u građanskom odelu 239, članica 41, m. naraštaja 92, ž. naraštaja 55, m. dece 37 i 40 vojnika. Pri ovom sletu izim župe Šibensko-Zadarske sudelovala je i župa splitska i iz župe

no zadostno zalogo vseh neobigbno potrebnih potrebščin, za popravilo poskvarjenega inventarja in predlaga odboru nakup novega. V svrhu evidencije vodi točno inventarno knjigo.

d) Scenografova dolžnost je, da po nalogu vsakokratnega režiserja, pripravi potrebne kulise, jih eventu alno naslika nove in pazi, da je pred dvigom zastora vsu na svojem najlepšem mestu. Skrbi, da so lutke pravilno oblečene in opremljene.

e) Novinar skrbi za inserate v časopisih, za reklamo in oceno. Ako je verziran dramaturg, sestavlja nove igre in skrbi za prevode iger iz tujih jezikov.

f) Rediteljeva naloga je, da pazi na red med občinstvom po vestnih pomočnikih — rediteljih, ki si jih sam določi. Z vlnudnostjo skrbi za popoln mir in disciplino v dvorani. Kontrolira vstopnice, jih pobira med vsako kratno pavzo in jih odda po skotraciji blagajniku.

Maksim Gorkij:

Pesma o Sokolu.

U »Samarskoj Gazeti« objavio je M. Gorkij ovu pesmu u prozi. Preveo na hrvatski M. Lovrenčević g. 1906.

I.

»Visoko u goru dopuzala Belouška i legla tamo u vlažnu pećinu,

»I umovala je ovako: »letio ti ili plazio, kraj ti je poznat: svi će leći u zemlju, svi će postati prahom...«

»No smeli Sokol u jedared se razdrami, popostano malo i pećinom svrta očima.«

»Kroz sivi kamen probijala je vodu i bilo je zadušljivo u tamnoj pećini i gnjilo.«

»I krikne Sokol s čežnjom i bolju, skupiv sve sile:«

— »O, kad bih se mogao još jedared da dignem u nebo!... Neprijatelj bih prignječio... na ranjene grudi... zagašio bi se on u mojoj krvi!... Oj, sretno borbe!...«

»A Belouška pomisli: biće da je prijatno živeti u nebu, kad on tako stenje!...«

»I ona predloži slobodnoj ptici: — A ti se dovuci na kraj pećine i baci se dolje.«

»Moguće, da će te krila podići, pa ćeš još malo poživeti u svojem življu.«

»I zadržta Sokol i gordo kriknuvši, pode do ponora, povlačeći se po skliskom kamenju čaporcima.«

»I približi se on, razapne krila, uzdahne iz punih grudiju, sevu očima i — spusti se dolje.«

»I sâm, kao kamen, kotrljajući se po stenama, padao je brzo, lomeći krila, gubeći perje...«

»Val potoka ga je zahvatio i, izpravši mu krv, zaodenuo ga penom i ponesao u more.«

»A valovi mora s pečalnim šumom udarali su o kamen... I trupla ptice nije bilo videti u morskoj neizmernosti...«

II.

»Ležeći u pećini, Belouška je dugo razmišljala o smrti ptice i čežnji za nebom.«

»I eto zagledala i ona u tu daljinu, što većno obveseljuje oči maštanjem o sreći.«

— »A što je on vidio, umrli Sokol, u toj pustinji bez dna i kraja? Zašto takvi, kao on, što je poginuo, smućujući dušu svojom ljubavlju za uzletanje k nebu? Što im je tamo jasno? I ja bih sigurno mogla sve to doznati, uzletjev na nebo, makar ne za dugo.«

»Reče i. — učini. Svinuv se u klupko, digne se u zrak i kao uska vrpca zabljese na suncu.«

»Tko je rođen da plazi — ne može leteti!... Zaboravivši na to, ona je pala na kamen, ali se nije ubila, nego se nasmijala...«

»Dakle u tom sastoji taj čar uzleta na nebo? On je — u padanju!... Smešnih li ptica! Ne poznavajući zemlje, na njoj se kineći, one teže visoko na nebo i traže života u vrućoj pustinji. Tamo je sama pustoš. Tamo je mnogo svetla, no tamo nema hrane i nema podloge životu telu. Čemu pones? Čemu prikori? Zar za to, da njom čovek prikrije bezumlje svojih

želja i da bi za nje sakrio svoju nesposobnost za rad života? Smešnih li ptica!... No mene neće sad više obseñiti njihove reči! I sama znam sve! Ja sam videla nebo... Uzletela sam na nebo, izmerila sam ga, upoznala sam padanje, ali se nisam ubila i tim jače sad verujem u sebe. Neka oni, koji ne mogu zemlje da ljube, živu u obseñi. Ja poznam istinu. I njihovim pozivanjima neću više da verujem. Stvorenje zemljino — na zemlji ću da živim.«

I ona se savija u klupko na kamenu, ponosna sama sobom.

Sjajilo se more sve u žarkom svetlu i strašno su valovi udarali o obalu.

U njihovom lavljem riku grmela je pesma o ponosnoj ptici, tresle su se pećine od njihovih udara, potrežavalo se nebo od strašne pesme:

Bezumlju smelih pevamo mi slavu!

Bezumlje smelih, eto mudrosti života!

O smeli Sokole! U boju s neprijateljima izkvario si... Ali doći će vreme — i kaplje tvoje žarke krvi zasjaće kao iskre u mraku života i mnogo će smelih srdaca zapalit bezumnom željom za slobodom, za svetlom!

Umro si, istina!... A u pesmi smelih i jakih duhom bićeš ti vazda živim primerom, ponosnim pozivom k slobodi, k svetlu!

»Bezumlju smelih pevamo pesmu!...«

Banja Luke društvo Drvar. Na javnoj vežbi nastupilo je: m. članstva 65, ž. članstva 10, m. naraštaja 84, ž. nar. 18, m. dece 107, ž. dece 16. — 1. odjel, muškog članstva društva Split, 1. odjel m. nar. Društvo Šibenik i 40 vojnika. Izvedba celokupne javne vežbe je zadovoljavajuća.

Izim ova dva sleta imali smo u župi prema poslatim podacima 2 javna nastupa u Drnišu i Biogradu, 17 telov. akademija, 10 izleta peške, pri kojima je preavljenio ukupno 60 km te dva zabavna izleta.

Statistiku o tehničkom radu vežba društava slabo šalje, a velika većina nema ni pojma kako se ispunjavaju, pa pišu nekakve brojeve, koji ne odgovaraju. Spomenuti su ona društva, koja redovno svakog meseca šalju, a ta su: Biograd, Kistanje, Knin, Preko i Šibenik. Uopšte ne šalju: Benkovac, Betina, Filip-Jakov. O Filip-Jakovu moram da spomenem, da od njega čak ni odgovore na okružnice ili dopise ne primamo, kao da ga uopšte nema, a ipak znamo da to društvo radi i čak je istupilo na natecanje sa jednim odjelom članstva u Biogradu. Prema podacima, koje imamo pri ruci, ne znam dali su tačni, u našoj župi ima upisanih članova 1522, članica 175. Od tih je vežbača 230 i 30 vežbačica, u procentima 15% kod članstva i 17% kod članica. Ovo ni

najmanje ne zadovoljava i uveren sam, da ima barem 30% celokupnog članstva, koje po našim pravilima mora da vežba. Zato su pozvani u prvom redu prednjački zborovi, da u svojim društvima naprave reviziju članstva, pa da od svojih upravnih odbora zatraže, da se prema onom članstvu, koje nije navršilo 26. godinu postupa po pravilima, t. j. da ih prisile na pohađanje telovežbe, inače da im nema mesta u našim redovima, jer naše je geslo: »ne koliko nas ima, nego kakvi smo«.

Dalje u celoj župi ima muš. naraštaja 255, žen. 120, m. d. 280, žen. dece 160. Brojke, koje kod naraštaja i dece ne zadovoljavaju, i iz kojih se jasno vidi da se mala briga vodi o našem podmladku. Ovdje treba sva društva kao jedno da porade, da se ove naše brojke potrošuju, jer kakav ćemo odgojiti podmladak, takva ćemo i društva, kroz par godina imati.

Kao novost u našoj župi imali smo i jedno međudruštveno natecanje kod naraštaja i to kod društva Šibenik. Natecanje se vršilo na spravama i u lakoatletici.

Molim vas draga braćo i sestre, da ove moje reči uvažite i da ne ostavite kao i do sada glas vapijućega u pustinji, jer kao celina nešto značimo, dok kao pojedinci ništa. — Župski načelnik Mr. ph. Lj. Montana.

ŽUPA TUZLA

II. ŽUPSKI PREDNJAČKI TEČAJ.

II. župski 14 dnevni prednjački tečaj održan je od 13. do 27. januara o. g. u Kreki. Od prijavljenih 18 došlo

Tečaj je trajao 14 dana, sa 9 sati dnevne nastave. Ukupno 123 sata nastave. Pojedini predmeti: Redovno vežbe 14 sati, sustav općenito i vežbe na spravama 13 sati, proste vežbe teorija 14 sati, praktično 13 sati; zdravstvena predavanja 7 sati; ideos-

je na tečaj samo 14; iz Kreke same dolazilo je još 5 braće delomično i to popodne, kada su bili slobodni od posla. Dakle ukupni broj posetioca tečaja bio je 19.

Pojedina društva su poslala: Brčko 1, Doboj 1, Kreka 6, Lukavac 1, B. Samac 1, Tešanj 1, Teslić 1, Ugljevik 1, Zvornik 1 i 1 sestru. Po zanimanju je bilo: 3 bravar, 3 električara, 1 stolar, 1 tokar, 1 limar, 3 trgovca, 2 dakta, 1 krojačica.

Tečaj je otvorio starešina župe br. Jovan Petrović u nedelju, 13. I., u prisutnosti svih nastavnika i nekoliko članova starešinstva župe i članova odbora domaćeg društva Kreke, ispred kojeg je prisutne pozdravio starešina br. V. Vukanović.

GODISNJE DRUŠTVENE SKUPŠTINE.

1. Sokolsko društvo u Gračanici. Skupština održana 13. I. o. g. Iz izveštaja pojedinih odbornika vidi se, da je rad bio tokom godine veoma živ i bez trzavica. Društvo ima 141 člana. Smešteno je u veoma pogodno prostorije. Održalo je lep broj raznih priredaba. Društvena blagajna imala je prihoda Din 56.240.51, a rashoda Din 55.311.51. Gotovina u blagajni 929. — Održano je 12 predavanja i 17 kratkih govora pred vrstom. U novi odbor izabrana su braća: Starešina Kamenko Milisavljević, zam. stareš. Savo Blagojević, tajnik i načelnik Konstantin Tisov, blagajnik i matičar Velimir Obrenović, oruđar i kućedomaćin Ljubo Hinić, načelnica i knjižničar Milena Milisavljević, preds. prosvetnog odbora Đorđe Lukić, članovi nadzornog odbora: Janko Jerman i Martin Macan. Odbornici: Dr. Rihard Stefanović, Hugo Oršanić, Stjepan Sulić, Rado Stojanović i Ibrahim Ustavčić. Naravno se mora istaknuti pažnja, koju su pojedini odbornici posvetili izradi izveštaja priloženih zapisniku.

2. Sokolsko društvo u Bos. Samcu. Skupština održana 13. I. 1929. Iz veoma kratkog izveštaja sa skupštine teško je obuhvatiti celokupan godišnji rad. Broj članova je 137, od toga vežbača članova 16, članica 22 i 15 muškog naraštaja. — Društvo je po diglo pre godinu dana temelje doma, čiji fond iznaša Din 87.377. Prosvetni odbor nije radio ništa. U izveštaju nije naznačeno, koliko je bilo prihoda i rashoda, nego dobitak, koji iznaša Din 644.50.

logija i istorija 12 sati; laka atletika i tumačenje reda natecanja 7 sati; organizacija 8 sati; tehnička statistika 5 sati, uređaj sprava i vežbališta 2 sata, praktično vodenje vrsti i metoda 13 sati, proste vežbe za slet u Beogradu 14 sati.

Nastavnici: ing. M. Kvapil, ing. V. Kovačević, Vojo Bogićević, D. Arnaudović i O. Tufekčić.

Prilikom tečaja priredene su ekskurzije u drž. solaru i rudnik.

Na svršetku tečaja održani su ispiti i razdelena uverenja o pohađanju i uspehu tokom tečaja. Vladanje vrlo dobro; uspeh: 4 vrlo dobar, 7 dobar, 3 dovoljan.

U julu t. g. odlučio je T. O. Z. prirediti III. tečaj. M. K.

U novi odbor izabrana su braća: starešina dr. Obrad Mastilović, zam. star. Živan Malić, tajnik Esad Alibegović, blagajnik Toša Vujanović, načelnik Milan Marković, načelnica sestra Mica Kladar, matičar i knjižničar sestra Mara Tiljak, preds. prosv. odbora Đorđe Radančević; odbornici Hafiz Vajzović, Milan Janković, Saja Đokić, Lepa Stavić, Ostoje Stojanović i Ašim Avdić; revizori: Tomo Tasovac, Isidor Fridrih.

3. Sokolsko društvo u Zvorniku. Skupština održana 19. I. 1929. Iz pojedinačkih iscrpnih odborničkih izveštaja vidi se pravilan i sistematski rad. Računska godina, koja je nepravilno zaključena sa 19. I. 1929, pokazuje Din 22.125.16 prihoda i Din 17.995.15 rashoda. Gotovina 4.130.01 Din. — Društvo ima 139 članova.

Prosvetni rad usled čestih promena na predsednika (4) nije bio velik. Održano sa 4 predavanja i 15 kratkih govora. Društvo ima i svoj socijalni odsek, koji je održao 3 predavanja i vrši uloge na štednju za sletove. Gotovina fonda za gradnju doma iznosi Din 41.235. — U novi odbor izabrana su braća: Starešina Drago Popović, zam. star. Drago Vidaković, tajnik i blagajnik Vukica Jelićević, preds. prosv. odb. sestra Mara Milošević, načelnik Vojo Popović, načelnica Sofija Kljajićević, matičar i preds. zdravst. odseka dr. Ivan Efanov, preds. socijalnog odseka Jeremija Šestović, ekonom Vaso Kovačević; članovi odbora: Jefko Blagojević i Bego Ajanović. — Odbor za gradnju doma isti samo potpun sa br. Stankom Konjarom. Revizori: Nedeljko Zarić, Lenka Jevtić i Stanko Kovačić.

4. Sokolsko društvo u Zavidoviću. Skupština održana 25. I. 1929. Iz krat-

kog skupštinskog izveštaja vidi se, da je rad u prošloj godini zapinjao. Društvo ima 85 članova, od toga članova vežbača 16, članica 6, mušk. nar. 9, žen. nar. 5. Predavanja održano 5. Prihodi su iznosili Din 5910.75, a rashodi 7108.50, prema tome Din 1197.75 gubitka. — U novi odbor izabrani su braća: Starešina Mijo Petrućić, zam. star. Dujko Gavrić, blagajnik Josko Perićević, tajnik Uroš Stanišić; odbornici: Krsto Kreco, Pavle Okopni, Josko Skramočanin, Sulejman Ajanović, Karlo Manas, Đorđe Jelićić, Mirko Krstanović, Pavao Kozomara, Leon Baris, načelnik Đorđe Jelićić, načelnica sestra Karla Manas; revizori Krsto Kreco i Mirko Krstanović.

5. Sokolsko društvo u Lukavcu. Skupština održana 27. I. 1929. Društvo broji 55 redovnih članova, od toga 57 vežbačeg članstva sa naraštajem i decom. Ukupni prihodi bili su Din 68.889.64, a rashodi Din 32.724.95. Gotovina Din 36.164.69. — Tehnički rad je bio celu godinu intenzivan. Izveštaj o radu Prosv. odbora nije podnešen, jer je toga dana zaključkom društvenog suda i potvrdom br. JSS. br. Papić Stjepan preds. Prosv. odbora predao biti predsednikom toga odbora. —

U novi odbor birani su braća: Starešina Ivo Mervar, zam. star. Ivan Peša, načelnik Osman Tufekčić, preds. Prosv. odbora Stjepan Papić; odbornici: Đuro Babić, Drago Radoljčić, Vlado Polanski; revizori: Dragutin Krsek i Jovo Despotović.

6. Sokolsko društvo u Bijelini. Skupština održana 19. I. 1929. Društvo broji 135 članova, od toga je vežbačeg članstva: članova 25, članica 10, muš. nar. 46, žen. nar. 25, muš. dece 22, žen. dece 34. — Društvo je održalo lep broj priredaba. Prihodi su bili Din 31.626.92, a rashodi Din 31.406.92. Gotovina Din 221. Fond za gradnju doma iznosi 71.940 Din, osim materijala. Rad prosvetnog odbora bio je slab. Društvo je organizovalo jedino 7 predavanja, koja su držali dva prof. univerziteta.

U novi odbor izabrani su braća: Starešina dr. Aco Bogdanović, zam. star. Izdabeg Salihbegović, preds. prosv. odbora dr. Vlado Caldarević, načelnik Josip Novak, načelnica Dana Mihajlović, tajnik Ljubomir Pantić, matičar Stivo Rogić, blagajnik Josip Holzleitner, preds. lekar. ods. dr. Vojislav Popović, oruđar Branko Lončar; odbornici Ilija Pantić, Ilija Lončar, Simo Simić; revizori Nikola Krečić, Dušan Vasiljević, Dušan Popovac i Pavle Katanić.

(Nastaviće se.)

ŽUPA MARIBOR

ZBOR DRUŠTVENIH NAČELNIKA MARIBORSKE SOKOLSKO ŽUPE.

Zbor društvenih načelnika održan je 17. februara o. g. u pisarni župe u Mariboru. Sednica je održavana pred glavnu skupštinu župe. Uprkos saobraćajnih neprilika sednica je bila prilično dobro posećena. Iznosimo najvažnije iz podnesenih izveštaja i donetih zaključaka. Odborene su vežbe za župske utakmice u 1929. god., iste su vežbe već oštampane i razaslane. U prošloj 1928. god. utakmice su pokazale lepe i povoljne rezultate, ali se je pokazalo, da su zahtevi, postavljani ženskom naraštaju bili preniski. U 1929. god. moraju takmičiti sva u župi učlanjena društva sa župskim vežbama odradjenim za utakmice. Osim toga, moraju se u međuvremenu od 1. VI. do 15. X., odigrati utakmice u igri »ispodbijanja« lopte, koja je obavezna za članove i za muški naraštaj od 15. godine pa na više. Kao mesto, u kojem će se odigravati utakmice predviđen je Ptuj odnosno Maribor; društva, koja nisu bila zastupljena na sednici, imala su o tome izvršiti pismeno glasovanje do glavne skupštine župe. Utakmice članova održaće se 29. VI. o. g. Naraštaj će se takmičiti 9. VI. u Varaždinu, gde će se održati i slet naraštaja župe. Župski će slet u 1929. god. izostati, a zato se moraju održati okružni sletovi, kao priprava za beogradski svesokolski slet; tako se predviđa okružni slet 16. IV. u Črni.

Statistika od 31. XII. pokazuje, da mariborska sokolska župa ima: 440 vežbača, 217 vežbačica, 313 muškog i 219 ženskog naraštaja, te 574 muške i 616 ženske dece, što čini ukupno 2379 pripadnika vežbača. Zbor društvenih načelnika odobrio je također i predlog za izbor načelnika, koji će biti predloženi glavnoj skupštini župe na potvrdu.

Posle izveštaja o vežbama za starije vežbače, koje će se u najkraćem roku društvima razaslati, načelnik župe br. Mačus zaključio je sednicu.

PROSVETNO DELO V MSŽ I. 1928.

(Poročilo župnega PO na župni glavni skupščini.)

Ko podajam poročilo o sokolski prosveti na teritoriju MSŽ in o prosv. delu v l. 1928., morem in moram letos prvič ugotoviti, da sem za svoje poročilo mogel izpiti podatke iz poročil vseh 33, v naši župi včlanjenih sok. društev. Moje poročilo je torej, sicer ne čisto popolno, vendar kolikor to-

liko popolno. Našli smo pota in mere, da so se društva v minulem poslovnem letu vsaj enkrat oglašila ter poslala obvestila o delu, opravljenem v njih. V tem oziru je najboljšje koroško okrožje, ki je doseglo v pošiljanju mesečnih poročil 81%; slabše je mariborsko okrožje z 69% ter mursko z 59%, a najslabše je dravsko okrožje s 53%.

Društvom, ki so vestno vršila svojo dolžnost, naj služijo te ugotovitve v zadoščenje, onim pa, ki so zakrivila slabe, v vzpodbudo in bodrilo, da bi se popravila, tako da se bo mogla izvršiti na koncu tekočega poslovnega leta med društvi tekma v pravčasnosti poročanja, ki je bila nameravana že letos, ki pa se je razbila na zaprekanje tehnične prirode.

Ako pregledamo najprej organizacijo prosv. dela v sok. društvih naše župe, tedaj vidimo, da obstojijo PO v 18 društvih, kar je na vsak način premalo. Med društvi, ki niso izkazala PO, nahajam tudi nekoliko momejših in večjih. Dramatske odseke ima 14 društev, posebne zabavne odseke 9 društev. Kulturno delo, ki se je opravilo v l. 1928., je vsledkoma velikansko: bilo je 80 (+56) sokolskih in 52 (+27) drugih predavanj, torej skupaj 132 predavanj; nagovorov članom 321 (+119), članicam 251 (+71), naraščanju 342 (+67) in deci 518 (+265), torej skupaj 1432 nagovorov; društvenih večerov 59 (+44), razgovorov 85 (+64); dramatskih prireditev 83 (+47); izletov 84 (+57); koncertov 12 (+3); zabav 69 (+45); kino-predstav 10 (-7); igranki 5 (+5); plesov 33 (+13); akademij 25 (+7); posel 7 (+7) in 28 (-6) drugih prireditev. Ako seštejemo ta števila, vidimo, da je bilo v MSŽ v l. 1928. v vsem 2064 prosvetnih podjetij, proti onim za l. 1927. izkazanim, torej razveseljiv napredek za 883 prosv. podjetij. Ako primerjamo število zgolj zabavnih prireditev, torej 69 zabav + 33 plesov + (recimo) polovica, t. j. 14 drugih, skupaj 116 prireditev v vsoto vseh prosv. podjetij, tedaj najdemo, da znaša zadevni odstotek 5,6, napram lanskemu letu, žal, tudi napredek za 0,2; to se mora v bodoče še popraviti. V ostalem pa je vzgojna pot, po kateri hodimo, pravilna, kar nam kaže razmeroma visoko število predavanj in zlasti število nagovorov pred vrsto.

Ako si ogledamo knjižništvo v naši župi, tedaj moramo — žal — ugotoviti, da tkzv. minimalne knjižnice izmed 33 se vedno ni izkazalo 18 društev, t. j. več nego polovica. Četudi izkazujejo društva res lepo število 2429 strokovnih knjig, je treba na vsak način, da društva, ki te knjižnice nimajo, zamujeno popravijo ter da se število strokovne literature v naši župi v l. 1929. znatno pomnoži. Belektrističnih in drugih knjig izkazuje 20 društev 5847; med temi ima posebne oddelke za naraščaj 7 društev, za deca pa 4 društva. Vseh knjig so izkazala torej naša društva 8276. Knjižnice je posetilo v minulem letu 3911 oseb, katerim je bilo izposojenih 8708 knjig — torej tudi to impozantno število, ki zbujajo pozornost. K temu pa je treba pripomniti, da nekatera društva, ki imajo knjižnico, niso poslala številnih podatkov, oziroma da je eno društvo pošiljalo le »hišne številke«. Ob točnih poročilih bi se vsekakor še tudi ta števila zvišala.

Klavrna pa so števila, ki jih izkazuje v naši župi sokolski tisk. Po došlih prijavih je prihajalo v našo župo 243 Sok. Glasnikov, 113 Sokoličev, 164 izvodov Naše radosti ter 81 Prednjakov — števila, odločno premala! Zgodilo se je celo, da je sporočil neki odsek, da zaradi gmotnih težkoč nimajo naročenega nobenega sokol. lista. Človek ne bi mislil, da je kaj takega mogoče. Ne glede na to, da je dolžnost funkcionarjev, da so naročeni na Sok. Glasnik, vprašam: kako je mogoče pripadati organizaciji in se ne zanimati, kaj se v njej godi, zlasti kaj se društvom po Savezu in župi predpisuje?! Kako hoče vaditelji vaditi, ako nima Prednjaka s predpisanimi vajami! In tako dalje! To je absurdnost! Zato storimo vsi svojo dolžnost do sokolskega tiska ter se zavedimo, da je tisk — velesila! — Poleg teh žalostnih pojavov moram vsekakor tudi ugotoviti veselo dejstvo, da so nekateri močnejše edince naročene in na čiški sokolski tisk, kar jim more biti le v korist.

Ako premostimo še glasbeno delavnost v naši župi, tedaj najdemo, da imata tamburaška odseka 2 društvi skupno 15 člani, v 1 društvu pa članstvo sodeluje pri privatnem tamburaškem zboru. Orkestri so v 5 društvih s 50 godbeniki. Glasbeni odseki (s pihačli) so v društvih 4 s 45 godbeniki, razen tega 1 fanfara z 8 člani. Petje se goji v 7 društvih, v 1 izmed teh razen s članstvom celo z mladinskim zborom; poleg tega ima 1 društvo svoj »sokolski kvartet«.

Prehajam na delo, ki ga je izvršil v minulem poslovnem letu župni PO sam. Sestava PO za l. 1928. je ostala v bistvu ista, kakor je bila prej, le da je mesto odsekovskega ppreds. zavzel

Števila v oklepajih značijo porast, odnosno upadek napram številom iz l. 1927!

br. prof. Sevnik. V mesecu jan. tek. leta je demisioniral br. knjižničar, čigar mesto je prevzela ena izmed mariborskih sester. V oktobru 1928 se je župni PO izpopolnil z br. Alfr. Krajinom, ki je prevzel evidenco in organizacijo dramskega udejstvovanja v sok. društvih naše župe.

PO je imel v minulem poslovnem letu 4 seje, razen tega pa so se vršile 3 seje zbora društev, prosvetarjev. Na teh sejah so se premostrile tekoče zadeve, izmed katerih naj bodo omenjene te: Realizirana je bila na lanskem žup. obč. zboru omenjena zamisel o ustanovitvi 2 novih žup, potov knjižnic. Ti knjižnici sta dobila Sv. Lovrenc na Poh. in Sv. Jurij ob Ščavnici. Razen tega je dobilo društvo Mežica za svojo ljudsko knjižnico pri Sv. Heleni 26 knjig, društvo Beltinci (s l. župno potov knjižnico) 10 knjig in naše manjšinsko društvo Marenberg 14 knjig. Knjige so bile deloma nakupljene, deloma darovane, in bodi darovalcem na tem mestu izrečena zahvala! — Župna strok. knjižnica sama je po zaslugi br. stareš. Novaka, ki ji je prepustil lepo število knjig proti malenkostni odškodnini, močno izpopolnjena ter šteje revij 45 števk z 217 zvezki, idejnih knjig 72 števk z 90 zvezki, tehničnih knjig 101 števk s 132 zvezki, higijenskih 18 števk s 33 zvezki, raznega 37 števk z 58 zvezki. Skupaj 253 števk s 530 zvezki.

Izdan je tudi nov seznam knjig, ne sicer najboljši, a tak, da se vendar da iz njega posneti, kaj ima knjižnica. Nov, popravljen seznam bo potreben, ko se letos izpopolni knjižnica s ponovnim prirastkom, naravnim, ker je župa bila naročena na Sok. Glasnik (2 izv.), Sokoliča (3 izv.), Naša radost (3 izv.), Sokola na Jadranu, Prosvetni glasnik ZKD in Jadransko stražo. Razen tega pa smo dobivali češki list »Sokole« in »Deutsche Turnzeitung« proti plačilu, a »Vestnik Sokolský« COS z vsemi njegovimi prilogami ter vestnike 14 čeških sokolskih žup zastoj. — Župa je založila novo, popravljen izdajo »Sokolskega katekizma« v srbohrvaščini (2000 izvodov) ter dala ponatisniti 9 tkzv. obveznih nagovorov po 150 izvodih. Na dolgu pa smo še društvom 2 nagovora (o Olimpijadih, modernih in antičnih), ki pa trenutno nista aktualna in jih torej ni mogoče plasirati v »Marib. Večerniku Jutra«, kateri nam je te nagovore priobčeval. Bodi mu na tem mestu izrečeno priznanje in zahvala! Enako dolgujemo društvom še nagovor »Zrak, voda, sonce«, ki postane kmalu aktualen ter ga bodo društva v do glednem času dobila, kakor tudi nagovor o koristi telovadbe za starejšega človeka. Bratje prednjaki pa bodo morali še počakati na »Pregledni obris duševn. in telesn. razvoja mladine (za potrebo vaditelja)«, za katero brošuro še nima župni PO niti rokopolisov.

Stik z društvimi PO je župni PO vzdrževal razen z esebnim obsevanjem z okrožnicami, ki so bile izdane 4. Te so dajale društvim prosvetarjem razne pobude, med njimi načrt, kako urediti društvene arhive. Župni arhiv se že urejuje, a delo napreduje počasi. Najintenzivnejši pa je bil stik v prosvetni šoli, ki se je vršila 27. in 28. maja ter je imela povprečen obisk 30 članov, odnosno članic dnevno. Žal, se več društev ni zavedalo koristi, ki bi jo imela od te šole, in zato niso poslali v njo posetnikov. Enako moram grajati več društev, kojih prosvetarji niso smatrali za potrebno, udeležiti se seje zbora društev, prosvetarjev dne 30. decembra 1928 niti poslali na njo zastopnika niti vsaj formalno opraviti svoje odsotnosti! Da se v času med Božičem in Novim letom ni vršila ponovna župna prosv. šola, kakor je bilo namenjeno, ima svoj vzrok v tem, ker je bil preds. župni PO zadržan udeležiti se prosvetne šole COS, koje rezultate bi naj bila podala božična župna prosv. šola. Zato pa je naša župa bila zastopana na naši savezni prosv. šoli od 20.—27. jan. 1929. Udeležil se je br. župni novinar, ki je imel tudi referat »Sokolstvo in druge organizacije ter njegov odnos napram njim«, kakor se je bil slično br. župni prosvetar udeležil seje sokolskih novinarjev dne 20. maja ter imel tam referat o »Sokolstvu in dnevnem tisku«.

V svrhu povečanja stikov je bil župni teritorij na osnovi II. seje zbora društev, prosvetarjev razdeljen v koroško, mariborsko, ptujsko, varaždinsko in mursko prosvetno okrožje. Izdelan ter na isti seji potrjen je bil za ta okrožja poslovnik, in le stvar okrožnih prosvetarjev je, da sedaj besede izpremene v dejanja, zlasti da ustvarijo za svoja okrožja kader predavateljev, katerega ustanoviti se je župni PO doslej trudil brez uspeha.

H koncu naj še omenim, da je župni PO sam poslal v Sok. Glasnik tekoma leta 9 poročil, dočim je iz naših 53 župnih sok. edinic v listu izšlo v istem času le vsega skupaj 31 poročil. Slučaj je hotel, da so vsa ta poročila bila vendar časovno tako srečno porazdeljena, da je bilo izmed 24 Glasnikovih števk brez poročila z mariborskega župn. teritorija le 6 števk. Bratje društveni novinarji pa morajo vendar svojo delavnost močno povišati, ako bodo hoteli pogledati

mirne vesti v oči br. župn. novinarja! Obenem jim skrečem pozornost tudi na to, da ni le dolžnost ljubljane in Maribora zalagati Glasnik z inserati, ampak da bi moral smatrati vsak novinar za stvar svoje vesti, pridobiti »Glasnik« letno 3-4 inserate! — V zvezi s poročevalsko službo pa moram izraziti priznanje bratom društva: nim prosvetarjem z ozirom na poročila o proslavi sok. dne: 1. letošnja številka Glasnika jih je prinesla iz MSZ 19, natančno toliko, kolikor z vsega ostalega saveznega teritorija; 2. številka je prinesla iz naše župe še 4 poročila, iz vse ostale Jugoslavije pa 6. Za bodočnost ne prinašam nobene programa. Najprej delo — otem beseda! Upam pa, da bo poročilo o sok. prosveti v MSZ v l. 1929. prekašalo pričujoče poročilo. — Zdravo! Kovačić.

XXI. GLAVNA SKUPŠČINA SOŠKOLA V PTUJU.

Glavna skupščina sokolskega društva se je vršila dne 19. januarja ob 20. uri zvečer v Narodnem domu. Udeležba je bila sicer nekoliko manjša, kakor druga leta, vendar temu je bila dvorana lepo zasedena.

Občni zbor je otvoril br. dr. Šalamun, orisal v glavnih potezih delo društva v preteklem letu in prešel po prečitanih savezne spomenice na dnevi ni red.

Iz poročil posameznih funkcionarjev posnemamo: Odbor je imel 14 rednih in 5 izrednih sej ter prejel 209, odpisal pa 225 dopisov. Prednjaški zbor je štel 14 članov in 6 članic in vodil 10 oddelkov. Telovadilo je povprečno 250 oseb. Izdatnejši upadek se je opazil v juniju, juliju, avgustu in nekoliko v septembru, t. j. v tistih mesecih, ko telovadijo naši pripadniki na lastno pest pri Dravi. Za časa pos-

lemik o učenih uspehih smo se zanimali tudi za uspehe pri naših telovadcih in našli, da procent padlih ni tako velik, kakor splošen neuspeh na šolah. Pa tudi če bi bil enak ali celo večji, bi tisti, ki pozna mladino, pozna šolo in pozna sokolsko vzgojo, ne mogli neuspeha naprtniti sokolski telovadbi. Sodelovali smo pri 6 nastopih in privedli 3 akademije in 1 letni nastop ob priliki otvoritve letnega telovadišča. Pri župnih tekmah je dosegla vrsta članov in članic 3. mesto, vrsta naraščaja pa 1. mesto v župi. Prosvetni odsek je priredil skupno 40 nagovorov, 9 predavanj in 6 družabnih večerov. Knjižnica se je v preteklem letu popolnoma preuredila in šteje 189 izvodov tehniških in idejnih ter 259 leposlovnih knjig. Tudi novinarja je imel odsek. Odpisal je 18 dopisov in zbral lepo število zvezkov iz časopisov. Blagajna je imela Din 98.117,09 dohodkov in Din 95.940,89 izdatkov. Stavbni odsek je pomnožil svoj fond za cca Din 13.000. Socialni odsek je ob priliki Mišlavčevega večera deca obdaroval 204 naraščajnikov in deca. — Zdravstveni odsek je pregledal vse oddelke in poslal v poštne dvorane dva dekca na morje. — V preteklem letu si je društvo uredilo tudi arhiv in nabavilo letno konstrukcijo.

V novi odbor so bili izvoljeni vsi članoma prejšnji bratje in sestre in sicer: starosta dr. Šalamun, podstarosta in matricar Komac, načelnik Pertot, načelnica Hinterlehnerjeva, blagajnik in arhivar Čilenšek, tajnica Košarjeva, prosvetar Šterk, gospodar Krivec, predsednik stavbnega odseka dr. Gosak, zdravniškega odseka dr. Mrgole, socialnega odseka Šestan; za odbornike pa: bratje Nagelschmied, Ogorelec, Burger, Kreft, prof. Jirak, poruč. Košnjak, Peric Joško, Orel in Ljubec; namestniki pa brata Makoter in dr. Stefancioza in s. Kancelerjeva.

nadzorovana vsa društva, nekatera tudi po večkrat, tako da je bilo izvršenih vsega skupaj 63 potovanj. Pri tem so vštete tudi udeležbe župnega nadzornika na sejah župnega starešinstva in odbora, kakor tudi župnega TO in prednjaškega zbora.

Sej župnega odbora so se redno udeleževali delegatje društev Bohinjska Bistrica, Jesenice, Koroška Bela-Javornik, Kranj, Radovljica, Stražišče, Škofja Loka in Trzin. Neredno pa so prihajali na seje delegatje društev Bled, Dražgoše, Mojstrana in Železniki, dočim se iz Gorenje vasi-Poljan že

Dne 17. junija 1928 se je vršil v Radovljici župni zlet članstva in naraščaja. Vključb temu, da je vse do poldne deževalo, je bil zlet v vsakem oziru lepše obiskan in bolj organiziran kot zlet v prejšnjem letu, ko je bil izredno lep, solnčen dan. Pri javni telovadbi je dne 17. junija 1928 nastopilo 108 članov, 63 članic, 43 moškega in 40 ženskega naraščaja ter skupno 280 moške in ženske deca. Na tem zletu je nastopilo pri javni telovadbi 313 oseb več kot pa na prejšnjem župnem zletu vključb temu, da se zleta niso udeležila društva Gorenja vas-Poljane, Mojstrana in Železniki; člani društva Mojstrana so se zleta udeležili kot gledalci.

Dne 23. septembra 1928 pa so se vršile v Kranju župne tekme v lahki atletiki, katerih se je udeležilo 87 članov, članic, moškega in ženskega naraščaja. Tekme so pri članih in pri moškem naraščaju nudile lepe uspehe. Tekem so se udeležila društva Jesenice, Koroška Bela-Javornik, Kranj, Radovljica, Stražišče in Škofja Loka, Radovljica le z moškim naraščajem. Iz ostala pa so društva Bled, Bohinjska Bistrica, Dražgoše, Gorenja vas-Poljane, Mojstrana, Trzin in Železniki. Na dan tekme je bilo izredno mrzlo in deževno vreme, vendar pa je vladala med tekmovalci dobra volja in disciplina. K tekmam je postavil največ tekmovalcev Kranj. Najboljši tekmovalci pa so bili iz Škofje Loke, Kranja in Jesenice.

Dne 3. februarja 1929 so se vršile druge smučarske tekme Gorenjske sokolske župe v Mojstrani, ki so lepo in dobro uspeli. Vključb temu, da je dnevno časopisje popolnoma odreklo, in navzile temu, da je vladal silen mraz in razsajala hripa, se je tekem udeležilo 17 tekmovalcev več kot lansko leto. Tudi v zimskem sportu bo Sokolstvo prej ali slej igralo vidno vlogo, ako bodo vsa društva storila svoje dolžnosti. Tekem so se udeležila društva Bled, Jesenice, Koroška Bela-Javornik, Kranj, Mojstrana, Škofja Loka in Trzin, doma pa so ostala društva Bohinjska Bistrica, Dražgoše, Gorenja vas-Poljane, Radovljica, Stražišče in Železniki.

Pregled o delovanju društva.

Bled. Na Bledu sem v minulem letu večkrat nadziral, in sicer sem prišel tja napovedan in nenapovedan. V obeh slučajih pa je bil ali skrajno slab obisk, ali pa sem našel zaprto telovadnico. Telovadba vseh oddelkov se vse poletje ni vršila. Društveni prednjaški zbor ali nima moči ali pa se svoje dolžnosti ne zaveda.

Bohinjska Bistrica je precej marljivo društvo navzile temu, da razmere za Sokolstvo v tem kraju niso povoljne. Telovadba se je z malimi presledki vršila še precej redno. Manjka pa prednjakov in prednjačic. Odbor je srečno izbran ter prihajajo bratje odborniki redno na seje. Gospodarsko stanje društva je prav povoljno.

Dražgoše. To najmlajše društvo v župi deluje še razmeroma povoljno. Telovadijo člani, moški naraščaj in moška deca. Tudi tu manjka prednjakov.

Gorenja vas-Poljane. Društvo deluje v danih razmerah precej povoljno. Telovadijo člani, članice, moška in ženska deca. Žal pa se društvo ne udeležuje župnih sej in prireditvev. Tudi tu manjka prednjakov.

Jesenice. Vsi oddelki, razen moškega naraščaja, telovadijo še dosti redno, zlasti na jesen se je telovadba precej poživila. Društvo ima sedaj izborne telovadce, sposobne za vsake tekme, in tudi prednjaški zbor je močan. Žal pa še vedno visi praveč dela na br. načelniku. Tudi na prosvetnem polju se mnogo dela. V denarju, materialu in inventarju imata Sokol in društvo »Prosvetni dom« okrog 500.000 Din imetka.

Koroška Bela-Javornik. Vsi oddelki telovadijo dokaj redno. Društvo si je zgradilo ličen sokolski dom, kojega vrednost se ceni na okrog 200.000 Din. Odbor je stalno v permanenti in dobro gospodari. Prednjaški zbor se bo moral izpopolniti z novimi močmi.

Kranj. Vsi oddelki telovadijo redno, žal pa člani na jesen v mnogo manjšem številu kot poprej. Sicer pa ima društvo največ naraščaja in deca v vsej župi.

Mojstrana. To društvo ne deluje razen v zimskem sportu v nobeni drugi panogi telesne vzgoje. Društvo nima ne telovadnice in ne prednjaškega zbora. Vse društveno delo pa najbolj govra tajnik.

Radovljica. Telovadba se vrši še dosti redno, žal pri članih s presledki in v majhnem številu. Vzrok je predvsem ta, da so stari in izkušeni prednjaki opustili skoraj vsako delo v telovadnici. Prednjaki, v telovadnici nazaj!

Stražišče. Telovadba se vrši v tem društvu redno in razmeroma v lepem številu, to pa v precejšnji meri na račun Kranja. Društvo ima še znatna bremena na svojem sokolskem domu.

Škofja Loka. Telovadba se je vršila redno in v zadovoljivem številu. Društvo ima dober prednjaški zbor in izborne telovadce. Dolg na sokolskem domu je popolnoma poplačan.

Trzin. V tem društvu se telovadba ni vršila vse poletje razen tik pred župnim zletom. Razmere v društvu so nepovoljne, manjka namreč dobrih prednjakov in požrtvovalnih odbornikov.

Železniki. V presledkih se vrši telovadba vseh oddelkov, toda neredno in v majhnem številu. Župnih prireditvev se društvo ne udeležuje, še manj pa se v glavnih skupščinah. Tu še posebno manjka dobrih prednjakov in požrtvovalnih odbornikov.

V splošnem je delovanje društev nastopno: Škofja Loka, Kranj, Jesenice, Radovljica, Koroška Bela-Javornik in Stražišče so jako dobra društva. Nekoliko bolj šibka, a vendar življena zmožna so društva Bohinjska Bistrica, Gorenja vas-Poljane in Dražgoše, manj delavna pa so društva Bled, Mojstrana, Trzin in Železniki.

Pregled statističnih podatkov.

Delo, ki so ga izvedla predvsem agilenjska društva v naši župi v minulem letu, je ogromno. Predvsem lepo uspeli župni zlet, dalje tekme v lahki atletiki ter dvojice dobro uspešnih smučarskih tekem nam pričajo, da smo na pravi poti in da je Sokolstvo na poti k ozdravljenju ter da pričinja zopet z ofenzivo. Mnogo je k temu pripomoglo to, da smo razširili sokolski stav v smislu nove dobe, in sicer s tem, da smo vpleli v njega tudi izrazito lahkoatletsko smer ter ga izpopolnili tudi z zimsko-sportnim programom. Tako so naši člani in naraščaj zaposleni vse leto in vsak lahko pride na svoj račun, pa najsi bo telovadec, lahkoatlet, smučar, sankar, drsalec, pevec, godbenik ali igravec, treba bo uvesti še plavanje in veslanje, potem bodo v Sokolu zastopane vse grane telesne in tudi duševne vzgoje. Dolžnost pa je vaša, društveni odborniki in odbornice, da se zanimate, kaj dela sokolska mladina v telovadnicah in tudi izven nje; pojdite zato večkrat med mladino, da ona vidi, da se zanimate za nje delo. Med sokolskim članstvom naj zopet zavladaja resnično sokolsko bratstvo, ki naj se vidno odraža tudi na zunaj, da bodo videli nasprotniki Sokolstva, da smo strnjena celota. Sokolstvo naj izkusi z vsemi močmi, da si zopet pridobi vpliv na vrhovno vodstvo v državi, da si pripori vodilno vlogo v svojih mestih, trgih in vaseh, ki naj da nasprotnikom Sokolstva, zlasti drugorodcem, razumeti, da hoče biti Slovan na svoji zemlji svoj gospod, ne pa na rodni tleh hlapce tujcem.

Matija Sušnik.

ŽUPA MOSTAR

SKUPŠTINA SOKOLSKOG DRUŠTVA U TREBINJU.

Sokolsko društvo u Trebinju održalo je 3. februara t. g. svoju redovnu glavnu skupštinu, koja je tekla ovako:

Starosta brat Miloš Vreća otvara skupštinu i ukratko izlaže rad društva u prošlog godini. Iza toga se odmah prelazi na dnevni red i usvajaju se izveštaji tajnika, načelnika i blagajnika te proračun za 1929. — Starešina župe brat Čedo Milčić stavlja svoje primedbe na rad odbora i daje direktive za buduću rad. — Zatim se daje razrešnica starom i bira novi odbor, u koji ulaze ova braća: starosta Miloš Vreća, podstarosta Zdravko Jovanović, pročelnik Prosvetnog odbora Branko Divljan, načelnik Pavle Vošner i načelnica sestra Zorka Rakuš; odbornici: pukovnik M. Jekić, major M. Popović, Mustafa Vičen, Simo Petrović, Stevo Dučić, Edhem Bekić, Branko Kovačević, Edhembeg Resulbegović, Marin Zanetić, Mustafa Sadović i Nikola Ivanković; zamenici: Hinko Majksner i Todor Kecan; revizori: Vjekoslav Vrančić i Luka Pravica.

Brat Čedo Milčić govori još o osnivanju seoskih četa, a brat Majksner o potrebi podizanja Sokolskog doma. Rešeno je, da se odmah osnuje fond za podizanje doma, koji da se podigne namesto Spomenika mučenicima 1914 do 1918. Brat Simo Petrović se obvezuje, da će u tu svrhu sakupiti 20.000 Din i pored toga naći još kredit od 50.000 Din uz 7% kamata, pod tim uslovom, da ostali članovi društva sa kupe u roku od godine dana 30.000 Din. Na taj bi se način za kratko vreme obezbedila suma od 100.000 Din. Skupština ovo prima s velikim odusjevljenjem.

hripavosti, katarju pomagajo sigurno **Kaiser-jeve** prsne karamele

V lekarnah, drog. in kjer so vidni plakati.

ŽUPA UŽICE

GLAVNA SKUPŠTINA ŽUPE.

Zlatiborska Sokolska župa održala je svoju V. redovnu godišnju skupštinu u nedelju 17. februara o. g. u Višegradu.

Skupštinu je otvorio pozdravnim govorom brat Vitomir Vidaković prosta iz Užice. Izveštaje o tehničkom i prosvetnom radu podneli su načelnik župe brat Jchlička i načelnica sestra Grbičeva; isto tako izveštaj o stanju blagajne i župskom sletu održanom u Užicu 20. i 21. septembra pr. god., kojim je prilikom razvijena zabava, koju je župi poklonio Nj. Vel. Kralj.

Od zaključaka valja spomenuti priredivanje tečaja za prednjake i osnivanje seljačkih četa, što je još prošle godine s uspehom početo.

Starešinstvo je izabrato sledeće: star. Vitomir Vidaković iz Užice, zamenici: ing. Stvan Debeljević iz Plevalja i Živojin Stevanović major iz Požege. Načelnica i tajnik sestra Grbičeva, načelnik Jchlička iz Užice, zamenici Božo Popović iz Višegrada i Milošević iz Požege. Zastavnik Vaso Melentijević iz Višegrada. Prosvetar dr. Blagoje Marković iz Užice. Članovi odbora: Milutin Simić, Milid Glušević, Đorđe Drašković iz Užice, Milan Borisavljević iz Nove Varoši, Ibrahim Dervović iz Bijelog Polja, Nikola Baranac, Milutin Filipovac i Branko Branislavljević iz Višegrada i Husejin Hasanagić iz Priboja. Revizori račun: Sima Djukić iz Požege i Jevto Petković iz Višegrada. Jchlička.

ŽUPA VELIKI BEČKEREK

SKUPŠTINA SOKOLSKOG DRUŠTVA U VRŠCU.

Sokolsko društvo u Vršcu održalo je 3. II. 1929. g. svoju redovnu godišnju skupštinu. Skupštinu je otvorio starešina društva br. Vladimir Glišić, kojim je prilikom održao iscrpan govor o značaju, cilju i radu Sokolstva. Župu je zastupao br. Vojin Kešeljević. Posle čitanja poslanice JSS prešlo se na čitanje izveštaja i to: upravnog, prosvetnog, tehničkog odbora i blagajnika. Iz svih izveštaja vidi se, da je društvo radilo i trudilo se, da postigne što bolji uspeh. U toku godine održano je svim kategorijama 124 nagovora iz 24 tema; Akademija je održalo društvo: 5; izleta 4; javne vežbe 4. Društvo je učestvovalo na 2 sleta i to: na župskom u Beloj Crkvi i na krajiškom sletu u Skoplju. Priredbama učestvovali su uvek i pitomci Vojno muzičke škole.

Posle toga pročitan je iscrpan izveštaj Nadzornog odbora. Svi izveštaji primljeni su jednoglasno, pa je stara uprava dobila razrešnicu i prešlo se na izbor nove uprave. Sa manjim izmenama izabrata je stara uprava sa dosadašnjim starešinom br. Vlad. Glišićem. Za prvog podstar. br. Ljub. Nedeljković, II. podstar. br. Karel N. Bogdanović, I. Milenković, Z. Raković, R. Odović, P. Radivojević, H. Napravnik; tajnik br. Bogdan Dimitrijević, prosvetar Vojin Kešeljević, zamenik s. Hela Napravnik; blagajnik br. Branko Pantelić, gospodar br. Emilijan Stojadinović, načelnik br. Vasil Martinak, načelnica s. Nevena Bogdanović; članovi uprave: braća i sestre: Vladimir Basarić, A. Popović, L. Stotijeva, Dj. Papić, Dj. Nikković, P. Radivojević, A. Trifunović, Z. Raković, R. Odović i R. Nikpalj; zamenici: br. i s. Z. Milosavljević, Sv. Djonin i I. Slaby, Prosvetni odbor br. i s.: predsednik Vojin Kešeljević, članovi N. Bogdanović, I. Milenković, Z. Raković, R. Odović, P. Radivojević, H. Napravnik.

E. S.

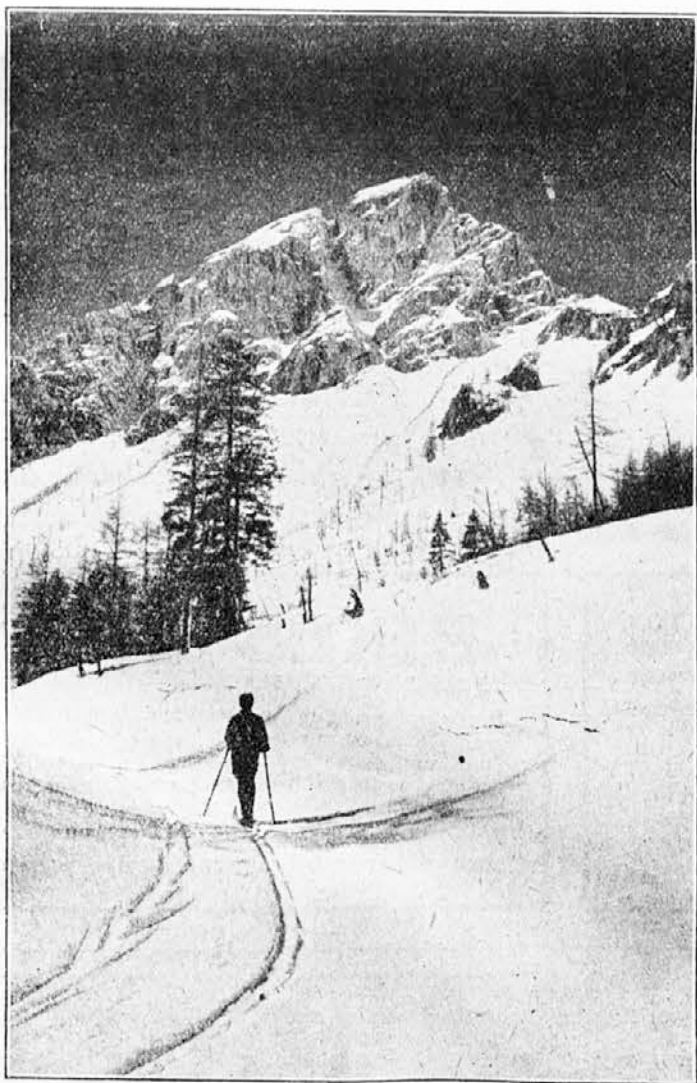

Foto br. Egon Planinšek.

Mojstrovka s Vršica.

ja med župnim upravnim in tehničnim vodstvom na eni strani ter med društvi, zlasti med društvenimi odbori in prednjaškimi zbori na drugi strani živna vez, tako da je bilo župno vodstvo vedno sproti poučeno o delovanju posameznih društev. Minulo leto so bila

dve leti nihče ni udeležil nobene seje. Isto velja za seje prednjaškega zbora.

Župne prireditve v minulem letu.

Dne 4. marca 1928 so se vršile v Mojstrani prve župne smučarske tekme, katerih so se udeležila društva Bled, Jesenice, Koroška Bela-Javornik in Mojstrana, in sicer s 36 člani in 16 naraščajniki, skupaj torej z 52 osebami. Tekma je bila izvedena vzorno in je nudila prav lepe rezultate.

To poročilo objavljamo, da se vidi jasna slika vsega izvršenega dela v župi in da podamo tehničnim župnim nadzornikom vzorec, kako naj opravljajo svoje posle! Uredn.

VSEM RODOVINAM
PRIPOROČAMO NAŠO

KOLINSKO CIKORIJO

IZVRSTEN PRIDATEK
KAVO ZA KAVO

MALI OGLASI

Oglase prima po naplati
upravnika Sokolskog Glasnika u
Ljubljani, Narodni dom. Svaka
reč pri svakom objavljivanju
50 para, najmanji iznos 5 Din.

Zdravje mladine.

Spisal dr. M. Rus, mestni fizik
Ljubljanski. Z ilustracijami. Knjiga
neizmerne važnosti za vsako so-
kolsko društvo, za šolo in dom.
Cena 40 Din. — Učiteljska knji-
garna v Ljubljani.

Solnčenje

se zove knjiga z ilustracijami,
priporočljiva vsakomur v vsakem
letnem času za očuvanje in okre-
pitev zdravja. Napisal s priporo-
čilom med. dr. Živka Lapajeta
Ivo Zor. Spoznavajte pravilno
moč sonca! Izvod 12 Din. —
Učiteljska knjižnica v Ljubljani.

Prva pomoč.

S 40 podobami. Spisal dr. M.
Rus, mestni fizik Ljubljanski.
Porablja se v družini in tečajih,
pri predavanjih in razgovorih.
Cena 32 Din. — Učiteljska knji-
garna v Ljubljani.

Veliko izbiri svile že
od Din 15.— naprej
dobite le pri tvrdki

I. TRPIN
MARIBOR

KLISARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVACI
vseh vrst po foto-
grafijah ali risbah
izvršuje za vsakovr-
sten tisk najsolidnejše

BRAČA
MATELJAN
SUŠAK
RUŽIČEVA ULICA 11
VELETRGOVINA VINA
Osnovana 1876
Telefon br. 162

NOVI HOTEL
MARIBORSKI DVOR
A. Oset
Kopalnice — Avtogaraje
TELEFON 302

Vezava vsakovrstnih knjig
najceneje pri
H. Zupanu
LJUBLJANA
Gradišče štev. 10.
Solidna in točna izvršitev.

Moško sukno, kamgarne
za obleke in površnike,
volneno za damske obleke
in plašče, perilo in druge
potrebščine kupite po naj-
nižji ceni pri
»SOLNCU«
ALOJZ DROFENIK
CELJE, GLAVNI TRG 9

Cvetičarna
Ant. Bajec
Ljubljana
Pod Trančo 2
Telefon št. 3222

Mesne konzerve in mesne izdelke
najfinejše kakovosti dobavlja vsako količino
F. Slamič tvornica mesnih izdelkov in konzerv
Ljubljana, Gospodarska cesta štev. 6
Brzjavi: Slamič Ljubljana / Telefon: 29-73 / Cene ugodne!

FRANJO BUREŠ
URAR, ZLATNINAR
IN OPTIK
MARIBOR
Vetrinjska ul. 26
Izprašani optik. Urar drž. železnice. Zapriseženi sodnijski izvedenec

Mestna hranilnica ljubljanska
Ustanov. l. 1889. (Gradska štedionica).
TELEFON ŠTEV. 2016 POŠTNI ČEK 10.533
Ljubljana, Prešernova ulica
Stanje vložnega denarja nad 365 milijonov dinarjev.
Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti
najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni
odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti. Jamstvo za vse vloge in
obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje
poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premo-
ženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar
nedoletnih, župnjaki uradi cerkveni in občine občinski denar. Naši rojaki v
Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu
popolnoma varen.

MODNA KROJAČNICA
MAKS ZABUKOVŠEK
CELJE

FRAN IGLIČ
KROJAŠKI ATELJE
LJUBLJANA, KOLODOVSKA UL. 28

Priporoča se
R. PLAVC
trgovina z mešaním blagom
CELJE, VRAZOV TRG 1

»IZVOR«
VELETRGOVINA GALAN-
TERIJSKE, NIRNBERŠKE
— I KRATKE ROBE —
SUŠAK
ŠETALIŠTE KRALJA PETRA
prodnjena Zvonimirova ul. 92

Zajtrkovalnica **Al. Ščurk**
Ljubljana, Dunajska c. 12
priporoča vedno sveže de-
likatne izdelke ter prist-
na domača in tuja vina.

Semena
za vrtove in
polja nudi
SEVER & KOMP.
LJUBLJANA
Cenik na zahtevo!

TELOVADNE ČREVLJE
IZDELUJE
galoše in snežne črevlje
strokovnaško popravila
AVGUST ŠKOF
LJUBLJANA
Igriška ulica 2

Priporoča se najstarejša
slovenska plesarska in
ličarska delavnica
Ivan Bricelj
LJUBLJANA, Dunajska cesta 16
Strokovna izvršitev telovadnega
orodja. Delo solidno, cene zmerne

Najcenejše gramofone
in gramofonske plošče za
p. n. društva priporoča
Iv. Bonaž
Ljubljana
ZAHTEVAJTE CENIK

Posojilnica v Mariboru

Ust. l. 1882.

r. z. z. o. p.

Tel. št. 108.

Narodni dom

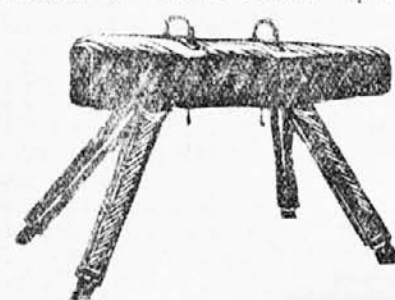
Sprejema hranilne vloge v tekočem računu in na knjižice in jih
obrestuje z dnevno razpolago po 5%, proti odpovedi na 3 mesece po 7%.
Daje posojila proti vknjižbi po 8%, na menice po 9%.
Stanje hranilnih vlog nad Din 80,000.000—, rezervnih zakladov
nad Din 5,000.000—.

Oglašujte u Sokolskom Glasniku!

Priporoča se tvornica telovadnega in sportnega
orodja

J. ORAŽEM, RIBNICA

DOLENJSKO * OSNOVANA LETA 1881.

Oprema telovadnice za društva in šole — letna
telovadišča. Elegantno, solidno orodje. Nizke cene.
CHI CENIK IN PRORAČUN FRANKO POŠTOM

TRGOVAČKA TISKARA
G. KRALJETA

SUŠAK, STROSSMAYEROVA br. 7
UTEMELJENA GOD. 1890.
IZVADJA SVAKOVRSTNE
TISKARSKE RADNJE
BRZO, ČISTO I JEFTINO
BRZOJAVI: KRALJETA SUŠAK

ИНДУСТРИЈА СОКОЛСКИХ ПОТРЕПШТИНА

БРАНКО ПАЛЧИЋ

ЗАГРЕБ, УЛИЦА КРАЉИЦЕ МАРИЈЕ бр. 13

Главни добављач Југословенског Соколског Савеза

Бројавни наслов: Трикотажа Загреб

Израђујем све врсте соколских потрештина за јавни и излетни наступ
чланова, чланова, извозника и дене тачно по пропису Ј. С. С. Надаље
преузима израду свакоvrстне трикотаже за властиту и туђи рачун. —
Надаље препоручам се браћи за израду најмодернијих цивилних
одећа, која по најновијем кроју израђујем у властитој радоници.

Restavracija „Kosovo“

Sušak, Mažuranićeva. Vlasnik: Šime Vranić

Prvorazredno dalmatinsko i
domaće vino. Točenje poznatog
„Union“ piva. — Prvorazredna
domaća kuhinja.

VEDNO NOVOSTI!

KUPUJTE ZA DAMSKE IN MOŠKE OBLEKE IZ
NAJBOLJŠIH ČEŠKIH IN ANGLEŠKIH TVORNIC
V MANUFAKTURNI IN MODNI TRGOVINI

MILOŠ PŠENIČNIK

CELJE

V ZALOGISOKOLSKOKE POTREBŠČINE!

DISKOBOLOS
AUGUST KOZMAN

Prva jugoslavenska tvornica za telesno-uzgojne sprave i potrepštine
LJUBLJANA

Tvornica: Sv. Petra cesta 75.
Trgovinska radnja: Tavčarjeva (Sodna) ulica 1.

Sve sprave i potrepštine za:
telovežbu, laku atletiku, tešku atletiku, boks,
nogomet, hazenu, tenis, ribarstvo, turistiku,
zimski sport itd. itd.

HOTEL UNION V PALAČI CELJSKI DOM
V CELJU. / Telefon št. 59

Elegantno opremljene tujske sobe, prvovrstna restavracija
in kavarna / Točijo se le pristna izbrana ljutomerska vina -
vedno sveže pivo. / Dobra postrežba, solidne cene / Ob-
sežen in pokrit prostor za stajališče tujih avtomobilov. /
Avtotaksa v hiši. / Šhajališče avtomobilskega sveta. /
Bencin, olje, avtogaraja, naprava za pranje avtomobilov. /
Senčnat vrt — kopalnica v hiši. — Priporoča se
A. M. HLAVAC, hotelir in restavratel

»ELEKTRA« D. D. SUŠAK

Izradnja i projektovanje električnih centrala, mjestnih i
gradskih mreža, nadzemnih parnih. — Diesellovih postro-
jenja, umformera, transformatorskih stanica, te vodova za
sve napetosti. / Dobava svih artikla za električne kućne
instalacije i centrale, motora, aparata za kuhanje i grijanje.
Skladište svih artikla za jaku i slabu struju itd., itd., itd.

Proračuni i informacije po želji. €

MEDIĆ-ZANKL

TVORNICI OLJA, FIRNEŽA, LAKOV IN BARV, D. Z O. Z.
CENTRALA V LJUBLJANI * LASTNIK FRANJO MEDIĆ
TVORNICI: LJUBLJANA-MEDVODE
PODRUŽNICE IN SKLADIŠČA MARIBOR — NOVI SAD

LASTNI DOMAČI PROIZVODI:

Laneno olje, firnež, vse vrste lakov, emajlno-lakastih in olnatih barv, kemično
čiste in kemično olepšane, kakor tudi navadne prstene barve vseh vrst in
barvnih tonov, čopičev, steklarskega kleja itd. znamke „MERAKL“
za obrt, trgovino in industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo.

CENE UMERJENE. * TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.

Celjska posojilnica, d.d. v Celju

v lastni palači »Narodni dom«
Podružnici: Maribor, Šoštanj

Stanje hranilnih vlog nad Din 75,000.000
Stanje glavnice in rezerv nad Din 9,000.000

Sprejema hranilne vloge. Izvršuje vse denarne, kreditne in bančne posle. Kupuje in prodaja devize in valute.